

ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์สุขภาพของนักประวัติศาสตร์
โดยพิจารณาจากการบริการสาธารณสุข

E3 ก.ย. 2535

ปริญญาโท
ของ
อารีรัตน์ วิชาช่าง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์

มีนาคม 2535

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

180655

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

(ผศ.วิชญ์ ทับเที่ยง)

..... กรรมการ

(ผศ.บุญสม ก้านสังวร)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ผศ.วิชญ์ ทับเที่ยง)

..... กรรมการ

(ผศ.บุญสม ก้านสังวร)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อ.เปล่งศรี เทพกุญชร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่...๕...เดือน...สิงหาคม...พ.ศ.2535

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้เพราะได้รับความเมตตาและความอนุเคราะห์เป็นอย่างมากจาก ผศ.วิชัย ทับเที่ยง ซึ่งกรุณาเป็นประธานที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ให้คำแนะนำปรึกษา ให้กำลังใจ ตลอดจนเสียสละเวลาอันมีค่าช่วยแก้ไขข้อบกพร่อง พร้อมทั้ง ผศ.บุญสม ก้านสังวร กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และอาจารย์เปล่งศรี เทพกฤษร ที่กรุณาให้เกียรติเป็นกรรมการสอบเพิ่มเติม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รศ.วุฒิชัย มูลศิลป์ อาจารย์เสกทอง ศุภโสภณและคณาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ทุกท่าน ที่กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์สุโขทัยทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า ในการตอบแบบสอบถามและการให้สัมภาษณ์ ตลอดจนให้ความรู้และคำแนะนำอันมีประโยชน์อย่างมากในการทำปริญญานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.อนันตชัย เลหาหะพันธุ์ และอาจารย์ละเอียด สยมภาค ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบพระคุณเพื่อน กศ.ม.และศศ.ม. ทุกท่าน โดยเฉพาะ คุณเนงนาฏ ตันติเสวี คุณสุวรรณ อภัยวงศ์ คุณวรรณ ขุขณกร คุณพงศ์ศักดิ์ สังขวิทยไญ คุณพรเทพ ปัญจรัตน์ และคุณสุณีย์ ทองสิริประภา ที่ให้กำลังใจ ความช่วยเหลือ ความห่วงใยตลอดการทำปริญญานิพนธ์ของผู้วิจัย

ขอขอบคุณ คุณนัยนา ร่วมโกมินทร์ คุณนันทพร ศุภโสภณ คุณสมใจ มัทธนทวี คุณปัทมา ลีวิเศษ คุณวรารวรรณ วชิราภากร คุณศิริเพ็ญ วิศิษฐ์นิทยา และคุณประภา สุทธิเวชกุล ซึ่งเป็นเพื่อนที่ให้ความช่วยเหลือในทุกวิถีทางที่จะทำให้ผู้วิจัยสามารถทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ และที่สำคัญทุกคนให้ความเป็นเพื่อนที่ดีกับผู้วิจัยตลอดมา

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับ คุณพ่อ คุณแม่ ประสิทธิ์ - ประเทือง และพี่น้อง ทุกท่าน คุณศิริชัย คุณศิริรัตน์ วิชาช่างและคุณอุบลรัตน์ หินอ่อน ผู้วิจัยคงไม่สามารถบรรยายได้ทั้งหมดว่าได้รับสิ่งใดจากทุกท่านในครอบครัวบ้าง เพียงแต่หากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สามารถให้ประโยชน์กับผู้อื่นได้บ้าง ผู้วิจัยขอมอบความดีนั้นให้แก่ผู้มีพระคุณทุกท่านในครอบครัว

อารีรัตน์ วิชาช่าง

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
	แนวความคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทย	6
	ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย	9
	ความสำคัญของประวัติศาสตร์สุโขทัย	11
	การศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัย	12
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	21
	การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	21
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	22
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	24
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	25

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวุฒิการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน	29
2	สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์สนใจศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์สุโขทัย	30
3	แหล่งสารนิเทศที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการค้นคว้า	31
4	สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์ใช้แหล่งสารนิเทศ	32
5	การใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่เป็นลายลักษณ์อักษร ของนักประวัติศาสตร์	33
6	การใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ของนักประวัติศาสตร์	34
7	วิธีที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการเข้าถึงสารนิเทศประวัติศาสตร์	35
8	ปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่เป็นลายลักษณ์อักษร ของนักประวัติศาสตร์	36
9	ปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ของนักประวัติศาสตร์	37
10	ปัญหาในการเข้าถึงสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยของนักประวัติศาสตร์	38

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สารนิเทศเป็นสิ่งจำเป็นแก่มนุษย์ทุกเพศทุกวัย ตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์มาจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ เพราะสารนิเทศช่วยในการพัฒนาต่าง ๆ ทั้งในส่วนบุคคลและส่วนสังคม (แม้นมาส ชาลิต. 2532 : 16) สารนิเทศทางประวัติศาสตร์ถือได้ว่าเป็น ข้อมูล ข่าวสาร ที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่า สารนิเทศในสาขาวิชาอื่น ๆ เพราะประวัติศาสตร์นั้นเปรียบเสมือนกระจกเงาที่ส่องสะท้อนให้มนุษย์ ในปัจจุบันล่วงรู้และมองเห็นภาพเกี่ยวกับชาติสัมพันธ์ของตนเป็นอย่างดี อันเป็นเครื่องหมายที่แสดงถึง ลักษณะประจำชาติ ความมีอายุ ความมีศิลปวัฒนธรรม ระเบียบประเพณีและความเจริญรุ่งเรืองมาแต่ โบราณกาล ก่อให้เกิดความภูมิใจในความเป็นชาติของตนเอง ประวัติศาสตร์มีประโยชน์และคุณค่าต่อ ผู้ศึกษาค้นคว้าหลายประการ เราสามารถนำเอาเหตุการณ์ของประวัติศาสตร์เข้ามาเป็นแบบแผนการ พัฒนาปรับปรุงบ้านเมืองในสมัยปัจจุบันได้ (วิเศษ วิเชียร. 2523 : 11) และประวัติศาสตร์ยังสอน มนุษย์ให้รู้จักตนเอง ให้รู้จักวิธีการที่จะเข้าใจสิ่งแวดล้อมทางสังคมอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย (นิธิ เอียวศรีวงศ์ และ อาคม นิลิยะ. 2525 : 24)

การศึกษาประวัติศาสตร์เป็นการศึกษาประสบการณ์ที่สำคัญทั้งมวลของมนุษย์ในอดีต ที่มีส่วน ผลักดันให้เกิดเหตุการณ์สำคัญกระทบต่อสังคมมนุษย์โดยส่วนรวม ด้วยการวิเคราะห์ตีความจากหลักฐาน ให้ทราบข้อเท็จจริงของพฤติกรรมของมนุษย์อย่างมีเหตุผล ด้วยวิธีการของประวัติศาสตร์ (เสรินทร์ จิรคุปต์. 2528 : 111) สังคมใดก็ตามย่อมมีประวัติศาสตร์ของตนเอง ประวัติศาสตร์ที่ว่านี้อาจจะ ปรากฏออกมาในรูปของการบอกเล่า การเขียน และการบันทึก ไม่ว่าจะเป็นศิลาจารึก หรือบนวัสดุ อื่นและท้ายที่สุดก็ คือ การมีหลักฐานที่ค้นพ้อออกมาในรูปของหนังสือดังที่เราเห็นในปัจจุบัน สังคมไทยก็ เช่นกันการเขียนประวัติศาสตร์จัดได้ว่าเป็นผลงานทางปัญญาแขนงหนึ่งที่เก่าแก่ที่สุด (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. 2527 : 111) หลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยนั้นมีหลายอย่าง ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น จารึก

พงศาวดาร ตำนาน เป็นต้น และหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ (จิตติมา นิกษ์ไพโรวัน. 2525 : 36)

ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัยนั้น เป็นประวัติศาสตร์ไทยสมัยหนึ่งที่ได้รับการศึกษาค้นคว้าอย่างจริงจังและต่อเนื่องเป็นเวลานานกว่า 20 ปีแล้ว เหตุผลสำคัญที่นักวิชาการสนใจในประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย ประการแรก สุโขทัยเป็นแว่นแคว้นที่มีหลักฐานที่ได้บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรที่มีอายุเก่าแก่ อันเป็นการยืนยันว่า สุโขทัยเป็นแว่นแคว้นที่มีคนไทยมีอำนาจปกครองอย่างชัดเจน เหตุผลประการที่สอง เรื่องราวของสุโขทัยได้มีปรากฏอยู่ในหลักฐานเอกสารที่ได้บันทึกไว้ในยุคสมัยที่มีเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์เกิดขึ้น จึงมีลักษณะเป็นเอกสารร่วมสมัย คือได้มีการบันทึกไว้ในสมัยสุโขทัยในระหว่างพุทธศตวรรษที่ 19 และพุทธศตวรรษที่ 20 นั้นเอง ลักษณะเช่นนี้ย่อมทำให้หลักฐานเอกสารของสุโขทัยมีลักษณะเด่นกว่าหลักฐานเอกสารของแคว้นคนไทยอื่น ๆ ในยุคสมัยเดียวกัน (มนวิภา เจียจันทร์พงษ์. 77 : 2529)

จากประเด็นความสงสัยด้านปัญหาความเจริญรุ่งเรืองทางด้านวัฒนธรรมทำให้การศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัยแพร่หลายมากขึ้น โดยเฉพาะหลังปี พ.ศ. 2516 เป็นต้นมาได้มีกลุ่มนักวิชาการ หน่วยงานและสถาบันการศึกษา ให้ความสนใจศึกษาเรื่องราวทางวัฒนธรรมและความเจริญด้านต่าง ๆ ของประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัยเป็นอันมาก (นคร พันธุ์รงค์. 2528 : 3) โดยมีวิธีการหลายรูปแบบ เช่น การจัดสัมมนาในหัวข้อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การค้นคว้าทางโบราณคดีก็ได้รับความสนใจในแง่ที่เอามาเสริมหลักฐานข้อเขียน การตรวจสอบสภาพทางภูมิศาสตร์ด้วยภาพถ่ายทางอากาศเพื่อหาข้อมูลที่เป็น เพื่อใช้ในการสำรวจเส้นทางและเมืองโบราณ จนกระทั่งความสนใจเรื่องโบราณคดีได้นำก็เริ่มมีตั้งแต่ พ.ศ. 2518 และดำเนินการต่อเนื่องกันมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อขุดหาโบราณวัตถุที่จมอยู่ใต้ทะเลในอ่าวไทย เพื่อนำมาใช้เป็นหลักฐานประกอบความรู้ ในทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์สุโขทัย นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้ให้ความสนใจในหลักฐานและเอกสารจากต่างประเทศ ที่มีความสัมพันธ์กับประวัติศาสตร์สุโขทัย อย่างเช่น จดหมายเหตุเรื่องพระราชไมตรีระหว่างกรุงสยามกับกรุงจีนและพงศาวดารหงวน ซึ่งต้นฉบับเป็นภาษาจีน เป็นต้น (ชูศิริ จามรมาน. ม.ป.ป. : 26)

ต่อมาเมื่อองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้มองเห็นความสำคัญของเมืองสุโขทัย จึงทำให้เกิดแนวทางการพัฒนาบริเวณโบราณสถานเมืองเก่าสุโขทัยให้เป็น "อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย" ขึ้นในปี พ.ศ. 2518 และเริ่มดำเนินการโดยกรมศิลปากร ตั้งแต่ พ.ศ. 2520 โดยการพัฒนาพื้นที่รอบเขตเมืองเก่าสุโขทัยเนื้อที่ประมาณ 1,600 ไร่ ให้เป็นอุทยานประวัติศาสตร์ ซึ่งส่งผลทำให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์สุโขทัยเป็นอย่างมาก รวมทั้งยังเป็นการรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติและส่งผลต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยอีกด้วย

การศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยโดยทั่วไป มีอยู่หลายรูปแบบและหลายด้าน แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับนักประวัติศาสตร์ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้เขียนงานประวัติศาสตร์ อย่างเช่น สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงศึกษาประวัติศาสตร์และสร้างงานเขียนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์จากการที่พระองค์ทรงศึกษาจากเอกสาร เล่าถึงพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชด้วยพระองค์เอง ส่วน ประเสริฐ ณ นคร ซึ่งเป็นบุคคลที่ศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์สุโขทัยอย่างจริงจัง ตั้งแต่ พ.ศ. 2503 ด้วยการให้ศิลาจารึกเป็นหลักฐานอ้างอิง โดยวิธีการศึกษาค้นคว้าอักษรโบราณ การตรวจสอบศิลาจารึก การศึกษาภาษาถิ่นของไทย การศึกษาวรรณคดี ตำนานและพงศาวดาร ไปพร้อม ๆ กัน (แกมสุข นุ่มนนท์. 2533 : 20)

การศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยประกอบไปด้วย นักวิชาการหลายประเภท ทั้ง นักประวัติศาสตร์ นักโบราณคดี นักประวัติศาสตร์ศิลปะ นักมานุษยวิทยา ฯลฯ ซึ่งนักวิชาการได้ใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาค้นคว้าแตกต่างกันออกไป อย่างเช่น นักโบราณคดีใช้หลักฐานที่ได้จากการขุดค้นทางโบราณคดี นักประวัติศาสตร์ศิลปะใช้หลักฐานทางด้านศิลปกรรมแต่โดยรวมแล้วนักวิชาการไม่ว่าประเภทใดก็ต้องใช้หลักฐานร่วมกัน ต้องมีความรู้ความสามารถหลายด้าน ต้องแสวงหาสารนิเทศอยู่เสมอ แล้วจึงสามารถผลิตและเผยแพร่ผลงานสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยได้ สำหรับนักประวัติศาสตร์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์สุโขทัย นับเป็นแหล่งสารนิเทศบุคคลที่มีคุณค่าต่อการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัย เพราะนอกจากจะมีความรู้ความสามารถหลายด้านแล้ว ยังเป็นผู้ผลิตสารนิเทศที่สำคัญต่อการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจ

อยากทราบถึงประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัยของนักประวัติศาสตร์ โดยพิจารณาจากการบริการสารสนเทศ ในด้านต่าง ๆ คือ สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์มีความสนใจในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย นักประวัติศาสตร์ใช้แหล่งสารสนเทศแห่งใดบ้าง มีการใช้และปัญหาในการใช้สารสนเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยอย่างไร การศึกษาประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัยของนักประวัติศาสตร์นี้ อาจจะเป็นแนวทางสำหรับบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ของสถาบันบริการสารสนเทศ ดำเนินการจัดหา จัดเก็บและปรับปรุงการบริการสารสนเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนการพัฒนาด้านการศึกษาค้นคว้า อันจะช่วยเพิ่มพูนความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์สุโขทัยให้เพิ่มมากขึ้นได้ต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัย ของนักประวัติศาสตร์โดยศึกษาเฉพาะ สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย แหล่งสารสนเทศที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า การใช้และปัญหาในการใช้สารสนเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าจะทำให้ทราบถึง ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัยของนักประวัติศาสตร์ ในด้านต่าง ๆ คือ สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์มีความสนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย แหล่งสารสนเทศที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า การใช้และปัญหาในการใช้สารสนเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยและทราบถึงข้อเสนอแนะที่อาจนำมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง พัฒนาด้านการบริการของสถาบันบริการสารสนเทศ ที่ให้บริการสารสนเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

ศึกษาประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัยของนักประวัติศาสตร์ จำนวน 20 คน ที่ยังคงมีชีวิตอยู่ในปัจจุบันและผลิตผลงานเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สารนิเทศทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย หมายถึง ข้อมูล ข่าวสาร ข้อเท็จจริง ความรู้ ตลอดจนเรื่องราวของประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัยที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า
2. นักประวัติศาสตร์ หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่ศึกษาค้นคว้า รวบรวมหลักฐาน เรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย มีผลงานในฐานะผู้ผลิตและเผยแพร่ประวัติศาสตร์สุโขทัยและได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย
3. ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัยของนักประวัติศาสตร์ หมายถึง สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย แหล่งสารนิเทศที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการศึกษาค้นคว้า การใช้และปัญหาในการใช้สารนิเทศทางประวัติศาสตร์สุโขทัยของนักประวัติศาสตร์
4. สาเหตุที่สนใจในการศึกษาค้นคว้า หมายถึง ต้นเหตุ หรือเหตุที่ทำให้นักประวัติศาสตร์มีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย
5. แหล่งสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย หมายถึง แหล่งกำเนิดสารนิเทศ แหล่งที่สร้าง รวบรวม จัดเก็บ เผยแพร่และบริการสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย ที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
6. การใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย หมายถึง การใช้ประโยชน์จากสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยเพื่อการศึกษา ค้นคว้า การเพิ่มพูนความรู้หรือนำไปใช้ประกอบการเขียนหนังสือ
7. ปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย หมายถึง ข้อขัดข้อง หรืออุปสรรค ปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย
8. สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่เป็นลายลักษณ์อักษร หมายถึง หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสุโขทัยซึ่งเป็นตัวเขียนหรือสิ่งนิรันดร์ เช่น จารึก ตำนาน พงศาวดาร รายงานการค้นคว้าทางโบราณคดี เป็นต้น
9. สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร หมายถึง หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสุโขทัยซึ่งเป็นสถานที่หรือวัตถุ เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ เป็นต้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถแบ่งออกเป็นเรื่องต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า
 - 1.1 แนวความคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทย
 - 1.2 ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย
 - 1.3 ความสำคัญของประวัติศาสตร์สุโขทัย
 - 1.4 การศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัย
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

แนวความคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทย

แนวความคิดในที่นี้ หมายถึงว่าประวัติศาสตร์นั้นเขียนขึ้นมาอย่างไร สะท้อนให้เห็นอะไร แต่ละยุคแต่ละสมัยแนวความคิดทางด้านประวัติศาสตร์เป็นอย่างไรคือ เขียนขึ้นมาทำไม เพื่ออะไร และมีจุดประสงค์อย่างไร

โดยตั้งอยู่ในสมมติฐานว่าแนวความคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยได้เปลี่ยนแปลงมาเรื่อยตามกาลเวลา การเปลี่ยนแปลงแต่ละครั้งก็ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นในสังคมซึ่งทำให้นักประวัติศาสตร์แต่ละยุคสมัยสะท้อนความคิดแห่งกาลเวลาของตนออกมา ในที่นี้ (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, 2527 : 205-215) ได้แบ่งแนวความคิดประวัติศาสตร์ไทยออกเป็น 3 สมัยด้วยกัน คือ

1. สมัยตำนาน
2. สมัยพงศาวดาร
3. สมัยปัจจุบัน

1. สมัยตำนาน แนวความคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์แบบตำนานนี้อาจถือได้ว่าเป็นลักษณะที่เก่าแก่ที่สุด มีหลักฐานพอให้ทราบได้ว่ามีกำเนิดตั้งแต่สมัยก่อนพุทธศตวรรษที่ 21 และเริ่มเสื่อมอิทธิพลลงในพุทธศตวรรษที่ 23 ผลงานชิ้นสำคัญ ๆ ก็มี เช่น นิทานพระพุทธรูปสี่องค์ ตำนานมูลศาสนา ชินกาลมาลีปกรณ์และจามเทวีวงศ์ เป็นต้น

ประวัติศาสตร์แบบตำนาน สะท้อนให้เห็นอิทธิพลของพุทธศาสนาอย่างเด่นชัด เนื้อหาของประวัติศาสตร์แบบนี้มักจะเริ่มด้วยการกล่าวถึงพระโคตมพุทธเจ้าชาติต่าง ๆ ของพระองค์ การตรัสรู้และปรินิพพาน แล้วตามมาด้วยการเผยแพร่พุทธศาสนาของบรรดาพระมหากษัตริย์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นพระเจ้าอโศกมหาราช หรือพระมหากษัตริย์ในดินแดนอาณาจักรต่าง ๆ ในประเทศไทยปัจจุบันหัวใจและความสำคัญของอาณาจักรเหล่านั้น อยู่ที่การเผยแพร่และสร้างไว้ซึ่งพระพุทธศาสนา

ดังนั้นประวัติศาสตร์แบบตำนาน จึงเป็นผลงานของนักประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาอย่างใกล้ชิด เรื่องราวของประวัติศาสตร์สะท้อนถึงอิทธิพลของพุทธศาสนาในสังคมไทยในส่วนนั้นและในกาลเวลานั้น

2. สมัยพงศาวดาร เริ่มมีอิทธิพลขึ้นในราวศตวรรษที่ 23 เกือบจะถึงตอนปลายของสมัยอยุธยา และมีอิทธิพลเรื่อยมาจนกระทั่งถึงต้นศตวรรษที่ 25 คือ ราวสมัยรัชกาลที่ 4 และ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

ผลงานชิ้นสำคัญของประวัติศาสตร์แบบนี้ก็มี เช่น พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาฉบับหลวงประเสริฐฯ หรือฉบับอื่น ๆ เช่น ฉบับบริติชมิวเซียม ฉบับพระจักรพรรดิพงศ์ ฉบับสมเด็จพระพนรัตน์และท้ายที่สุด คือ พระราชพงศาวดารฉบับราชบัณฑิตยสถาน เป็นต้น งานส่วนใหญ่ของประวัติศาสตร์แบบนี้เขียนขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์

ประวัติศาสตร์แบบพงศาวดารสะท้อนให้เห็นอิทธิพลของอาณาจักรและสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างเด่นชัด ประวัติศาสตร์แบบพงศาวดารมักจะเริ่มเรื่องด้วยการกล่าวถึง การสถาปนาอาณาจักร การครองราชย์ของกษัตริย์ต่าง ๆ วันเดือนปีที่ครองราชย์ หรือที่สวรรคต

จึงเห็นได้ว่านักประวัติศาสตร์สมัยพงศาวดาร มักจะเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับราชสำนักอย่างใกล้ชิด บรรดานักประวัติศาสตร์มักจะเป็นข้าราชการสำนัก ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีความรู้รับใช้ในราชการและ

เขียนงานประวัติศาสตร์ขึ้นมาจากพระบรมราชโองการของพระมหากษัตริย์ หรือจากคำสั่งจากเจ้านาย เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นสิ่งแวดล้อมหรือโลกทัศน์ของนักประวัติศาสตร์จึงมาจากแวดวงราชสำนัก งานเขียนแบบนี้จะสะท้อนความสำคัญของอาณาจักรและสถาบันพระมหากษัตริย์ออกมา

3. สมัยปัจจุบัน เริ่มต้นในราวสมัยรัชกาลที่ 4 และ 5 คือ ในสมัยที่ตรงกับยุคของลัทธิ อาณาโคมตะวันตก เป็นสมัยของการล่าเมืองขึ้นในเอเชียและเป็นสมัยที่อิทธิพลของตะวันตกก่อให้เกิด ความเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่ในเมืองไทย ดังนั้นในช่วงเวลาของทั้งสองรัชกาลนี้ความเปลี่ยนแปลง และปรับปรุงประเทศดังที่เราจะรู้จักกันในนามของการปฏิรูป จึงดำเนินไปในหลายด้านและมีอิทธิพลต่อ งานเขียนทางประวัติศาสตร์ไทยด้วย อันเป็นผลให้แนวความคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ต้องเปลี่ยนแปลง ไปด้วย บุคคลที่อาจถือได้ว่าเป็นเครื่องสะท้อนของแนวความคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยสมัยปัจจุบัน ก็คือ สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ หลวงวิจิตรวาทการและจิตร ภูมิศักดิ์ ซึ่งสองท่านแรกคง จะเป็นที่รู้จักกันทั่วไป ส่วนท่านหลังเพิ่งจะมีผลงานเป็นที่รู้จัก ถกเถียงกันมากในระยะหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516

แนวความคิดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยสมัยปัจจุบัน นับได้ว่าได้รับอิทธิพลจากตะวันตกเป็น อย่างมากอิทธิพลนี้มาพร้อมกับลัทธิอาณานิคมของตะวันตกและมาพร้อมกับการศึกษาที่คนไทยได้รับมาจาก ตะวันตก ผลงานทางด้านประวัติศาสตร์เริ่มมีความเปลี่ยนแปลงจากเดิมและมีความแตกต่างกันเพิ่มขึ้น อย่างเช่น ผลงานของหลวงวิจิตรวาทการแสดงถึงความมโหฬารอย่างสูงของลัทธิชาตินิยม ส่วนผลงาน ของ จิตร ภูมิศักดิ์ นั้นเป็นการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยโดยมีแนวคิดมาจากลัทธิมาร์กซิสต์

ผลงานทางประวัติศาสตร์ไทยก็เป็นประวัติศาสตร์อยู่ในตัวเอง กล่าวคือ ขึ้นอยู่กับกาลเวลา สภาพแวดล้อม สังคม ความคิด อุดมการณ์แต่ละสมัย สิ่งแวดล้อมเป็นตัวกำหนดประวัติศาสตร์แต่ละยุค ผู้เขียนประวัติศาสตร์แต่ละคนก็ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของตนและขึ้นอยู่กับอิทธิพลทางความคิดซึ่งอาจจะ เป็นอิทธิพลในสมัยของเขาโดยตรง หรืออาจเป็นอิทธิพลที่เขาได้รับสืบทอดจากผู้ที่ทำงานก่อนหน้าเขา เช่นเดียวกัน ผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ในขณะนี้ก็ไม่สามารถหนีสภาพที่กล่าวมาแล้วได้

ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย

พื้นที่บริเวณเมืองสุโขทัยซึ่งเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรนั้น จากการศึกษาวิจัย การขุดค้นทางโบราณคดี พบว่าสมัยก่อนสร้างเมืองสุโขทัยเป็นศูนย์กลางของอาณาจักร บริเวณนี้เคยเป็นที่อยู่อาศัยของชุมชนค่อนข้างหนาแน่นมาก่อน ชุมชนนี้รู้จักสร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัยด้วยไม้ มีการล่าสัตว์ มีการทำเกษตรกรรม รู้จักทำภาชนะดินเผาทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็กขึ้นใช้เอง รู้จักการหล่อหลอมโลหะทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ขึ้นใช้เอง คนในชุมชนมีความเชื่อทางด้านไสยศาสตร์พร้อมกับการนับถือพุทธศาสนา รวมทั้งรู้จักการติดต่อกับชุมชนอื่นด้วย (บวรเวท รุ่งรุจี. 2525 : 60)

ก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยในช่วงปลายพุทธศตวรรษที่ 18 ได้มีอาณาจักรโบราณที่ตั้งอยู่ในดินแดนแหลมทองหลายอาณาจักร เช่น อาณาจักรโยนกเชียงแสน อาณาจักรลพบุรี อาณาจักรศรีอยุธยาและอาณาจักรกัมพูชาสมัยเมืองพระนคร เป็นต้น อาณาจักรเหล่านี้ส่วนมากขึ้นมามีอำนาจและเสื่อม หรือล่มสลายลงไปก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย สำหรับอาณาจักรกัมพูชาสมัยเมืองพระนครนับเป็นอาณาจักรที่มีอิทธิพลต่อการตั้งอาณาจักรสุโขทัยมากที่สุดและการเสื่อมอำนาจของอาณาจักรกัมพูชาสมัยเมืองพระนครนี้เป็นการเปิดโอกาสให้การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยทำได้สำเร็จ

แต่เดิมเชื่อกันว่าสุโขทัยตั้งเป็นราชธานี ใน พ.ศ. 1800 แต่ปัจจุบันหลักฐานที่ได้เพิ่มเติมทำให้เกิดความขัดแย้ง แต่พอสรุปได้ว่า สุโขทัยตั้งเป็นราชธานีตั้งแต่ พ.ศ. 1762 - 1780 โดยพ่อขุนผาเมืองและพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ร่วมมือกันโจมตีขอมสมเด็จโลงุลำพงแตกพ่ายไป แล้วพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ได้ขึ้นเป็นกษัตริย์พระองค์แรก (สมคิด ศรีสิงห์. 2522 : 68) และกษัตริย์ที่ครองกรุงสุโขทัยต่อมา คือ พ่อขุนบานเมือง พ่อขุนรามคำแหง พระเจ้าเลอไทย พระยาจ๋วนำถม พระมหาธรรมราชาที่ 1 (ลิไทย) พระมหาธรรมราชาที่ 2 พระมหาธรรมราชาที่ 3 (ไสยลือไทย) และพระมหาธรรมราชาที่ 4 บรมपाल ในจำนวนนี้กษัตริย์ที่ทรงอำนาจและได้สร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่สุโขทัยอย่างมาก คือ พ่อขุนรามคำแหงและพระมหาธรรมราชาที่ 1 ลิไทย ตลอดเวลาของสมัยสุโขทัยนับเป็นศูนย์กลางที่สำคัญของอาณาจักรและมีเมืองศรีสัชนาลัย เมืองสองแคว เป็นเมืองที่สำคัญรองลงมา อาณาจักรสุโขทัยมีอาณาเขตที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สมัยพ่อขุนรามคำแหงนับเป็นสมัยเดียวที่สุโขทัยมีอาณาเขตขยายออกไปได้กว้างขวางมากที่สุด การที่อาณาจักรสุโขทัยตั้งอยู่ท่าม

กลางอาณาจักรต่าง ๆ การดำเนินนโยบายทางด้านการเมืองของพระมหากษัตริย์แต่ละพระองค์ นับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการความอยู่รอดของอาณาจักรมาก (นคร พันธ์ณรงค์. 2528 : 90)

ความรุ่งเรืองของอาณาจักรสุโขทัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม สามารถกล่าวได้ว่าอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพพื้นฐานของคนในสมัยสุโขทัย ประชาชนส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทางการเกษตร มีการทำนา ทำสวน ทำไร่ การประมงและมีการค้าขาย มีการส่งเสริมทางการชลประทาน ส่วนความเชื่อทางศาสนานั้นประชาชนส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนาและนับถือผี ดังนั้นชีวิตโดยทั่วไปของประชาชนในสมัยสุโขทัย จึงเกี่ยวกับอาชีพการเกษตรและความเชื่อถือในพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก ในสมัยนี้เป็นสมัยที่มีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านวัฒนธรรมต่าง ๆ หลายด้าน เช่น วัฒนธรรมทางการศึกษา ทางด้านตัวอักษร ทางด้านวรรณกรรม ทางด้านเครื่องแต่งกาย ทางด้านดนตรี และการผ่อนรำ ทางด้านประติมากรรม จิตรกรรมและสถาปัตยกรรม โบราณวัตถุสถานที่หลงเหลืออยู่นับเป็นหลักฐานที่ยืนยันถึงความเจริญเหล่านี้ได้เป็นอย่างดี

ความเจริญทางการปกครองในอาณาจักรสุโขทัยนับเป็นอาณาจักรที่มีชื่อเสียงมากทางด้านการปกครองแบบพ่อปกครองลูก สามารถกล่าวได้ว่าสมัยสุโขทัยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบพ่อปกครองลูกเป็นการปกครองที่สำคัญที่สุด นอกจากนี้ผู้ปกครองยังพยายามปฏิบัติพระองค์เป็นธรรมราชา ใช้คุณธรรมในการปกครองบ้านเมือง

ส่วนความสัมพันธ์กับต่างประเทศในสมัยสุโขทัยนั้น จะเห็นได้ว่าอาณาจักรสุโขทัยมีความสัมพันธ์กับหัวเมืองที่อยู่ใกล้เคียงและห่างไกล ความสัมพันธ์กับต่างประเทศในลักษณะความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันได้แก่ ความสัมพันธ์กับอาณาจักรล้านนาไทย เมืองน่าน อาณาจักรมอญ อาณาจักรลาว อาณาจักรนครศรีธรรมราช อาณาจักรจีน อาณาจักรลังกาหรือลังกาวิปี ส่วนความสัมพันธ์กับต่างประเทศในลักษณะขัดแย้งกันได้แก่ความสัมพันธ์กับอาณาจักรอยุธยาและอาณาจักรกัมพูชา อาณาจักรสุโขทัยได้พยายามดำเนินนโยบายเพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเมืองไว้ นโยบายที่ใช้จะมีทั้งการใช้กำลังทหาร การผูกมิตร รวมทั้งการเสกสมรส จนกระทั่งปี พ.ศ. 1981 สุโขทัยก็ถูกผนวกรวมกับอาณาจักรอยุธยา ซึ่งมีอำนาจทางการเมืองและการเมืองมากในสมัยนั้น ตามข้อเท็จจริงแล้วไม่สามารถที่จะกำหนดได้แน่นอนว่าสุโขทัยตกเป็นเมืองขึ้นของอยุธยาเมื่อใดและไม่สมควรที่จะใช้คำว่า

เมืองขึ้น เพราะการผนวกดินแดนของสุโขทัยกับอยุธยาเป็นผลจากการใช้ระบบเครือญาติ ที่ฝ่ายหนึ่งแทรกซึมครอบงำอีกฝ่ายหนึ่งที่ละน้อย นับตั้งแต่ตอนต้นของพุทธศตวรรษที่ 20 ไปจนถึงสิ้นสุดศตวรรษเดียวกันและในที่สุดอาณาจักรทั้งสองก็รวมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างมั่นคง (พิเศษ เจียจันทร์พงษ์. 2528. 20)

ความสำคัญของประวัติศาสตร์สุโขทัย

อาณาจักรสุโขทัยแม้จะมีระยะเวลาความรุ่งเรืองเพียงประมาณ 200 ปี แต่ก็มีความเจริญที่โดดเด่นและมีลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรม เป็นรากฐานของความเป็นชาติไทยต่อมา อย่างเช่น

1. ความเจริญทางด้านอักษรศาสตร์และภาษาศาสตร์ หลักฐานจากศิลาจารึกจำนวนมากไม่น้อยที่ถูกขุดค้นพบ ทำให้เราทราบว่าในสมัยสุโขทัยได้มีการพยายามสร้างสรรค์เอกลักษณ์ของไทยโดยเฉพาะศิลาจารึกหลักที่ 1 ของพ่อขุนรามคำแหง เป็นจารึกหลักแรกและหลักเดียวที่จารึกด้วยอักษรไทย ภาษาไทย อันมีรูปแบบเฉพาะตัว เป็นบันทึกเรื่องราวประวัติศาสตร์ของคนทั้งชาติและเป็นหลักฐานอักษรภาษาไทยชิ้นแรกของโลกเท่าที่พบในปัจจุบัน (ธิดา สาระยา. 2530 : 37) รวมทั้งยังเป็นการวางรากฐานที่สำคัญทางด้านอักษรศาสตร์ให้แก่ชนรุ่นหลังอีกด้วย

2. ในสมัยสุโขทัยได้มีการพัฒนาการทางเทคโนโลยีที่สัมพันธ์กับเมืองและชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน จากร่องรอยที่หลงเหลืออยู่ทำให้การศึกษาลักษณะผังเมืองสุโขทัยจากภาพถ่ายทางอากาศพบว่าเมืองสุโขทัยมีรูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้าแบบสมมาตรขนาด 1,600 x 1,800 เมตร มีการจัดสร้างกำแพงเมือง ถนน ศาลากลาง สระน้ำ ทางน้ำอย่างเป็นระเบียบ และยังมีลักษณะพิเศษ คือ การสร้างกำแพงเมือง 3 ชั้น ที่เรียกว่า "ตรีบูร" เพื่อประโยชน์ในการระบายน้ำและการป้องกันข้าศึก นอกจากนี้ยังมีการสร้างแหล่งรับน้ำ ที่เรียกว่า "ตระพัง" สำหรับเก็บกักน้ำซึ่งสร้างไว้ตามวัดหรือตามแหล่งชุมชน มี "สรีดภงส์" ไซสำหรับเก็บกักน้ำยามหน้าแล้ง การมีการชลประทานที่ดีนับเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชาวสุโขทัยเพราะเมืองสุโขทัยเป็นเมืองที่ตั้งอยู่บนที่ลาดเชิงเขา ดังนั้นความเจริญทางด้านนี้ที่ปรากฏแสดงถึงความสามารถของชาวสุโขทัย ในการใช้เทคโนโลยีมาเอาชนะสภาพแวดล้อมที่แห้งแล้งและขาดน้ำได้ (ธิดา สาระยา. 2530 : 37)

3. ความเจริญทางด้านศิลปกรรม ศิลปะสุโขทัยนั้นอาจจัดได้ว่าเป็นศิลปะไทยที่มีลักษณะเป็นของตนเองและงดงามที่สุด อันเกิดมาจากความศรัทธาในพระพุทธศาสนา งานศิลปะของสุโขทัยปรากฏอยู่ในงานทางด้านสถาปัตยกรรมและประติมากรรมเป็นส่วนใหญ่ งานสถาปัตยกรรมที่โดดเด่นได้แก่การสร้างวัดต่าง ๆ เช่น วัดมหาธาตุกลางเมืองสุโขทัย วัดช้างล้อมที่เมืองศรีสัชนาลัย มณฑลที่วัดศรีชุม เป็นต้น ส่วนสถาปัตยกรรมอีกรูปแบบหนึ่ง คือ การสร้างเจดีย์ อย่างเช่นเจดีย์ทรงกลมแบบลังกา เจดีย์ทรงดอกบัวตูมหรือทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ ซึ่งถือว่าเป็นแบบสุโขทัยโดยแท้ ส่วนงานประติมากรรมที่สำคัญ คือ การสร้างพระพุทธรูป เพราะพระพุทธรูปสมัยสุโขทัยนั้นยกย่องกันว่าเป็นแบบที่งามที่สุดในบรรดาสกุลช่างของศิลปะแบบไทย เรียกกันในการประวัติศาสตร์ศิลปะว่า ศิลปะคลาสสิก (ประยูร อุลุชาฎะ. 2530 : 107) ตัวอย่างเช่น พระพุทธชินราช ที่วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดพิษณุโลก พระพุทธลีลึงค์ และพระพุทธรูปปางลีลา เป็นต้น การสร้างพระพุทธรูปสมัยนี้ยังมีลักษณะเด่นไม่เหมือนในยุคใด คือ การสร้างพระพุทธรูป 4 อิริยาบถ คือ นั่ง นอน ยืน เดิน

4. จากความศรัทธาในพระพุทธศาสนาในสมัยสุโขทัย นอกจากจะทำให้เกิดการทำบุญด้วยการสร้างวัดมากมายแล้ว ยังคงมีธรรมเนียมประเพณีทางศาสนาบางประการที่ปรากฏหลักฐานอยู่ในจารึกและยังปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบัน คือ ประเพณีการทอดกฐิน ประเพณีการเทศน์มหาชาติ ประเพณีการบวช เป็นต้น (สินชัย กระบวนแสง. 2512. 63)

การศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัย

เรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยได้รับความสนใจและแพร่หลายมากขึ้นตั้งแต่ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในสมัยที่ยังดำรงพระอิสริยยศดีเป็นสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้ามงกุฎฯ และได้ทรงผนวชอยู่ที่วัดสมอแดง (วัดราชธิวาส) ในปี พ.ศ. 2376 ได้เสด็จจาริกธุดงค์ไปยังหัวเมืองมณฑลฝ่ายเหนือของประเทศไทย คือ เมืองพิษณุโลก เมืองสวรรคโลก (อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัยในปัจจุบัน) และเมืองสุโขทัย ทรงพบศิลาจารึก 2 หลัก คือ ศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหง และศิลาจารึกวัดป่ามะม่วงภาษาเขมร พร้อมด้วยพระแท่นมนังคศิลาบาตร ที่เนินปราสาท ตำบลเมืองเก่า จังหวัดสุโขทัย ทรงพิจารณาเห็นว่า เป็นสิ่งสำคัญทั้งไว้จะเป็นอันตราย จึงโปรดให้นำลงมาที่กรุงเทพ ฯ

(หอสมุดแห่งชาติ. 2520 : 3) พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพยายามอ่านจารึกของพ่อขุนรามคำแหงจนได้ความตลอด และได้มีการจัดทำสำเนาข้อความในศิลาจารึกออกเผยแพร่ จึงนับได้ว่าเป็นก้าวแรกที่สำคัญในการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย เพราะแต่เดิมนั้นเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย จะปรากฏอยู่ในพงศาวดาร หรือ ตำนาน ซึ่งเป็นสิ่งที่เล่าขานหรือบันทึกสืบทอดกันมา ไม่ใช่หลักฐานร่วมสมัยอย่างศิลาจารึก

ต่อมาในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาในเมืองไทยมากและมีความสนใจ ขุดค้นหาโบราณวัตถุในบริเวณเมืองเก่าต่าง ๆ รวมถึงการลักตัดเศียรและพระหัตถ์เทวรูปพระอิศวรทองสัมฤทธิ์ จะเอาส่งไปยังประเทศเยอรมันนี แต่ถูกจับได้ก่อนที่กรุงเทพ ฯ จึงทรงมีพระบรมราชโองการให้สมเด็จพระยาตำราชาญาณ ให้ตรวจค้นและรวบรวมศิลาจารึกต่าง ๆ ซึ่งทอดทิ้งอยู่ตามหัวเมืองเหนือมารวบรวมไว้ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร (เชเดย์. 2467 : 7-10) นับเป็นการทำให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยได้รับการรวบรวมไว้ในที่เดียวกัน ไม่สูญหายหรือชำรุดไปมากกว่าเดิมและทำให้ผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าในสมัยต่อมามีหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่สำคัญไว้ศึกษา

ในช่วงปี พ.ศ. 2451 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งดำรงพระยศเป็นสมเด็จพระยุพราชได้เสด็จไปยังจังหวัดกำแพงเพชร สุโขทัยและสวรรคโลก ได้ทรงค้นหา ศึกษาเรื่องราวและสภาพแวดล้อมของสถานที่ต่าง ๆ ตามที่ปรากฏอยู่ในศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหง พร้อมทั้งพระราชทานพระบรมราชาธิบายไว้ในพระราชนิพนธ์เรื่อง เทียบเมืองพระร่วง พระราชนิพนธ์เรื่องนี้เปรียบได้เสมือนคู่มือนำชมโบราณสถานเมืองสุโขทัยเล่มแรก รวมถึงเป็นจุดเริ่มต้นในการศึกษาประวัติศาสตร์ศิลปะสุโขทัย นอกจากนั้นในช่วงที่พระองค์ทรงขึ้นครองราชย์ทรงมีความสนพระทัยเกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์และโบราณคดีเป็นอย่างมากทำให้มีบุคคลต่าง ๆ ให้ความสนใจศึกษาค้นคว้าเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และโบราณคดีสุโขทัยมากขึ้น

ผู้ที่เป็นกำลังสำคัญในการสำรวจ ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย มากที่สุดท่านหนึ่ง คือ สมเด็จพระยาตำราชาญาณ ทรงรวบรวมจารึกจากที่ต่าง ๆ ที่พระราชอาณาจักร ได้ทรงศึกษาวิธีทำสำเนาจารึก รวมถึงเสด็จประพาสโบราณสถานที่สำคัญ ๆ

และผลิตผลงานเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไว้มากมาย แล้วยังทรงโปรดให้ ศาสตราจารย์ ยอร์ช เซเดย์ ชาวฝรั่งเศส ซึ่งเป็นบรรณารักษ์ใหญ่ประจำหอพระสมุดวชิรญาณขณะนั้น อ่านและอธิบายความหมาย ข้อความในจารึกต่าง ๆ ที่รวบรวมเอาไว้ ดังนั้นจารึกสุโขทัยส่วนมากศาสตราจารย์เซเดย์จึงเป็นผู้ ชำระและแปลความ แล้วรวบรวมตีพิมพ์ขึ้นในหนังสือ ประชุมจารึกสยาม ภาคที่ 1 จารึกสุโขทัย ในปี พ.ศ. 2468 (นิริยะ ไกรฤกษ์. 2532 : 19)

จากนั้นการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยก็แพร่หลายกว้างขวางขึ้น มีผู้สนใจ ศึกษาค้นคว้าเพิ่มขึ้นเพราะได้รับรู้เรื่องราวและข้อมูลใหม่ ๆ ที่สำคัญจากจารึกที่ค้นพบและแปลความ หมายแล้ว จนกระทั่งต่อมาในปี พ.ศ. 2496 ได้มีคำสั่งจากรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม ให้บูรณะ บริเวณเมืองเก่าสุโขทัย โดยมีกรมศิลปากรเป็นผู้รับผิดชอบงานและในระหว่างวันที่ 28 มีนาคม ถึง วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2503 กรมศิลปากรได้จัดให้มีสัมมนาทางโบราณคดีขึ้นเป็นเป็นครั้งแรกที่ จังหวัดสุโขทัย โดยมีจุดประสงค์เพื่อรวบรวมความรู้ ความคิดเห็นของผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยว กับประวัติศาสตร์และโบราณคดีสุโขทัย มาใช้ในการซ่อมแซมบูรณะชุดแต่งโบราณสถานภายในเมือง สุโขทัย อย่างเช่น พระปรางค์องค์นี้ควรจะบูรณะอย่างไร หรือมีประวัติความเป็นมาอย่างไร สร้างขึ้น ในสมัยใด สร้างขึ้นเพื่ออะไร เพื่อเป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่ได้ใช้เป็นแนวความคิดที่จะบูรณะต่อไปและ เพื่อจัดทำเอกสารที่เป็นประวัติความเป็นมาทางวัฒนธรรมของสุโขทัย ซึ่งไม่เคยมีมาก่อนเลย (ธนิศ อยู่โพธิ์. 2507 : 8) นับเป็นการดึงความสนใจและปัญหา ในการรักษาและผดุงไว้ซึ่งความสำคัญ ของสุโขทัยที่มีมาแต่อดีตให้เข้ามาสู่การรับรู้ทางวิชาการในระดับชาติเป็นครั้งแรก (ธิดา สาระยา. 2530 : 38) หัวข้อเรื่องราวที่นำมาสัมมนาในครั้งนี้แบ่งออกได้ดังนี้ คือ เป็นเรื่องทางด้านสังคม วัฒนธรรม ศิลปกรรมและกฎหมาย โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิและเชี่ยวชาญในเฉพาะเรื่อง เช่น ในเรื่อง เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะของสุโขทัยมี ศิลป นิระศวรี เป็นผู้เสนอ ส่วนในเรื่องเกี่ยวกับโบราณคดี มี มะลิ โคกสันเทียะ เป็นผู้เสนอ นอกจากการเสนอความคิดเห็นในที่ประชุมแล้ว ยังได้มีการนำไปชม โบราณสถานในสถานที่จริงที่ยังไม่ได้รับการบูรณะทำให้ได้แง่มุมใหม่ในการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัย เพิ่มขึ้น สัมมนาในครั้งนี้นับได้ว่า เป็นการระดมความรู้ความคิดครั้งยิ่งใหญ่เป็นครั้งแรกในการศึกษา ประวัติศาสตร์ไทยและ โดยเฉพาะเป็นส่วนที่สร้างความก้าวหน้าให้แก่การศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัย

จากการจัดสัมมนาครั้งนี้ยังได้นำไปสู่การจัดสร้าง "พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ รามคำแหง" ขึ้น ทำให้เกิดประโยชน์ต่อการรวบรวมหลักฐานเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอาคารสถานเมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2507

ประวัติศาสตร์สุโขทัยได้รับความสำคัญและความสนใจจากระดับชาติและระดับนานาชาติอีกครั้งหนึ่ง เมื่อกรมศิลปากรได้กำหนดแนวทางการพัฒนาบริเวณเมืองสุโขทัยเก่าเป็นอุทยานประวัติศาสตร์ของชาติในปี พ.ศ. 2518 ขานรับนโยบายการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมขององค์การยูเนสโกและได้เสนอโครงการต่อคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2519 เพราะฉะนั้นโครงการนี้จึงได้รับการสนับสนุนทั้งจากรัฐบาลไทย ยูเนสโกและสถาบันการเงินระหว่างประเทศ (ธิดา สารยา. 2530 : 39) การดำเนินงานได้เริ่มขึ้นตั้งแต่พ.ศ. 2520 จนกระทั่งในปัจจุบัน นอกจากบริเวณเมืองเก่าสุโขทัยจะได้กลายเป็น อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ไปแล้ว บรรดาเมืองที่มีความสำคัญและปรากฏหลักฐานทางด้านโบราณคดี โบราณวัตถุที่สำคัญต่อประวัติศาสตร์สุโขทัยก็ได้รับการพัฒนาบูรณะให้เป็นอุทยานประวัติศาสตร์เช่นกัน เช่น อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย เป็นต้น

โดยส่วนใหญ่แล้วการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัยจะเป็นผลการสรุปจากการศึกษาค้นคว้าทางด้านเอกสารโดยเฉพาะจารึก การออกสำรวจคูสถานพื้นถิ่นและโบราณวัตถุสถานที่พบเห็นในปัจจุบัน แต่สิ่งหนึ่งที่สำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัยเป็นอย่างมาก คือ การขุดค้นทางโบราณคดี เพราะเป็นเทคนิคและวิธีการค้นคว้าหาหลักฐาน ข้อมูล ที่ถูกเก็บรักษาไว้ในดินอย่างมีขบวนการและขั้นตอน ผลจากการศึกษาสามารถนำมาเปรียบเทียบและสนับสนุนหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร การขุดค้นทางโบราณคดีเกี่ยวกับสุโขทัย ที่เมืองเก่าสุโขทัยและเมืองใกล้เคียงเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2496 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน (บวรเวท รุ่งรุจี และคนอื่น ๆ. 2525 : 46) จากการขุดค้นทางโบราณคดีทำให้ทราบถึงสภาพความเป็นอยู่ เศรษฐกิจและสังคมของคนในสมัยสุโขทัย รวมทั้งยังทำให้ได้พบโบราณวัตถุต่าง ๆ ที่เป็นสมบัติของชาติ ได้รับข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อไปศึกษาค้นคว้า ตีความได้ต่อไป

ในช่วงปี พ.ศ. 2520 ได้มีวิธีการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยเพิ่มขึ้นอีกรูปแบบหนึ่ง คือ การศึกษาจากแหล่งโบราณคดีใต้น้ำ โดยคณะทำงานจากกรมศิลปากร ร่วมกับกองทัพเรือและผู้เชี่ยวชาญ

จากประเทศเดนมาร์ก ได้ทำการสำรวจเส้นทางเดินเรือโบราณและ ในเส้นทางลัดหีบ มุ่งไปทางฝั่งตะวันตกของอ่าวไทย ได้พบเรือโบราณจมอยู่บริเวณทางตอนใต้ของเกาะกระดาด จากการสำรวจได้พบถ้วยชามสังคโลก จากเนื้อดินและลักษณะการเคลือบแสดงว่ามาจากเตาเผาที่สวรรคโลก และในปี พ.ศ. 2523 ก็ยังได้ค้นพบ เครื่องสังคโลก ไหบรรจุอาหาร หม้อ ดึงตาเคลือบ ซึ่งเป็นศิลปะสมัยสุโขทัย การศึกษาด้วยวิธีโบราณคดีได้นำ้ผลที่ได้รับเป็นหลักฐานที่ช่วยพัฒนาความรู้เกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการดำเนินงานทางเศรษฐกิจของชาวสุโขทัยได้เป็นอย่างดี

บุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยในปัจจุบันมีอยู่หลายท่าน โดยมีการศึกษาด้วยวิธีการและการใช้หลักฐานที่แตกต่างกันออกไป แต่โดยรวมแล้วต่างก็ทำให้การศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยได้รับการพัฒนาขึ้น อย่างเช่น ทางด้านอักษรศาสตร์และภาษาศาสตร์ มีท่านที่เป็นผู้เชี่ยวชาญและได้รับการยอมรับมากที่สุด คือ ประเสริฐ ณ นคร ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้และความสามารถในทางด้านการอ่านจารึก จากผลงานของท่านทำให้ได้รับข้อมูลใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นหลายอย่างในการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัย ทางด้านประวัติศาสตร์ศิลปะของสุโขทัยมีบุคคลสำคัญที่มีความรู้ความสามารถอยู่ในด้านนี้อยู่หลายท่าน เช่น ม.จ.สุภัทรดิศ ดิศกุล ประยูร อุลุชาฎะ หรือ น. ณ ปากน้ำ ส่วนบุคคลรุ่นใหม่ที่กำลังมีผลงานและได้รับความสนใจจากวงวิชาการด้านนี้อยู่ได้แก่ สันติ เล็กสุขุม อาจารย์แห่งภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร และนิริยะ ไกรฤกษ์ แห่งภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่วนทางด้านโบราณคดีซึ่งเป็นด้านที่สำคัญอย่างมากของการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัยก็มี ตรี อมาตยกุล มะลิ โคกลั่นเกียะ ซึ่งท่านเหล่านี้ได้มีบทบาทสำคัญในการบูรณะเมืองเก่าสุโขทัยตั้งแต่ พ.ศ. 2503 ซึ่งได้มีสัมมนาทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีที่สำคัญของประวัติศาสตร์สุโขทัย นอกจากนี้ยังมีบุคคลสำคัญอีกหลายท่านในสมัยต่อมา เช่น ศรีดิğer วลลิโกดม ลินชัย กระบวนแสง ส่วนทางด้านประวัติศาสตร์สังคม หรือ วัฒนธรรมของสุโขทัยนั้นก็มียุ่หลายท่านเช่นกัน ในเรื่องนี้อาจมีการใช้หลักฐานในการศึกษาแตกต่างกัน แต่จากผลงานที่ได้รับการเผยแพร่ก็ทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับความเจริญทางด้านสังคมและวัฒนธรรมของสุโขทัยเพิ่มขึ้น อย่างเช่น ธิดา สาระยา ได้ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สังคมของสุโขทัย โดยการใช้เอกสารท้องถิ่น ตำนานและเอกสารอีกหลายชนิด ส่วน นิเศษ เจียจันทร์พงษ์ ผู้เชี่ยวชาญทาง

โบราณคดีจากกรมศิลปากร ส่วนใหญ่ได้ใช้หลักฐานทางด้านโบราณคดีมาศึกษาสภาพสังคมและวัฒนธรรมของสุโขทัย จากที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดจะเป็นภาพโดยรวมของบุคคลที่มีบทบาทอย่างเด่นชัดในผลงานแต่ละด้านเท่านั้น โดยความเป็นจริงแล้วการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยยังมีผู้ที่สนใจศึกษาและมีความรู้ความสามารถอยู่อีกหลายท่าน แต่ผลงานของท่านเหล่านั้นยังไม่ได้มีการเผยแพร่ออกมา อีกทั้งการศึกษาในเรื่องของสุโขทัยจะไม่สามารถใช้หลักฐานในการศึกษาได้เพียงอย่างเดียวเท่านั้นจะต้องมีการใช้หลักฐานประกอบกันหลายอย่างจึงจะทำให้ข้อมูลที่ได้รับมีความสมบูรณ์

ในปัจจุบันการศึกษาประเด็นสำคัญเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยยังมีข้อขัดแย้งที่ยังสรุปไม่ได้อยู่หลายประเด็น เช่น การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องศิลาจารึกหลักที่ 1 ที่แต่เดิมได้รับการยอมรับและเชื่อกันว่าเป็นของพ่อขุนรามคำแหง แต่ในปัจจุบันก็มีข้อโต้แย้งที่สำคัญเกิดขึ้นจากผลงานทางด้านวิชาการของ นิริยะ ไกรฤกษ์ ในเรื่อง จารึกพ่อขุนรามคำแหง การวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ศิลปะ (นิริยะ ไกรฤกษ์. 2532 : 23๑) โดยมีข้อเสนอที่สำคัญว่าจารึกหลักที่ 1 นั้นเป็นผลงานที่สร้างขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ไม่ใช่ผลงานของพ่อขุนรามคำแหงดังที่เชื่อกันมาแต่อดีต ซึ่งการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาจากประวัติศาสตร์ศิลปะ ข้อเสนอดังกล่าวนำไปสู่การอภิปราย การแสดงความคิดเห็นผ่านบทความในวารสาร รวมถึงมีการจัดทำหนังสือเพื่อคัดค้านเรื่องดังกล่าวโดยเฉพาะทำให้การศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยได้รับความสนใจขึ้นอีกมาก นอกจากนี้ประเด็นสำคัญอีกหลายเรื่องก็ยังไม่สามารถหาข้อยุติที่แน่นอนได้ยังต้องการหลักฐานและข้อมูลเพิ่มเติมอีกมาก อย่างเช่น เรื่องเมืองต่าง ๆ ที่เคยมีอยู่ในสมัยสุโขทัยเป็นเมืองใดบ้างและเรื่องสุโขทัยไม่ใช่ราชธานีแห่งแรกของชาติไทย เป็นต้น อีกทั้งบรรดาข้อความที่ปรากฏอยู่ในจารึกก็ยังมี การตีความหมายกันไปหลายอย่างแล้วแต่ความเข้าใจและหลักฐานของผู้ที่ศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาระดับปริญญาโทจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ได้มีผลงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัยอยู่หลายเรื่อง เช่น จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่องโครงสร้างทางการเมืองสมัยสุโขทัย ของ วิไลรัตน์ เมฆารัตน์ ในปีพ.ศ. 2523 จากมหาวิทยาลัยศิลปากร เรื่องประวัติศาสตร์สุโขทัยจากศิลาจารึก ในปี พ.ศ. 2518 ของ สิ้นชัย กระบวนแสง การวิเคราะห์เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทำจากกระดูกสัตว์ จากการขุดค้นที่ ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ในปี พ.ศ. 2525

ของมณฑล นาคสวีสดี เจดีย์ทรงร่มข้าวนิมต์สุโขทัย ในปี พ.ศ. 2515 ของมณฑล ทิพย์ทัศน์ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าในระยะเวลาที่ผ่านมานับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงค้นพบศิลาจารึกหลักที่ 1 เป็นต้นมา การศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยไม่เคยหยุดนิ่ง อาจจะไม่ได้รับความสนใจบ้างในบางสมัย มีข้อขัดแย้งเกิดขึ้นอยู่หลายประการในการศึกษาค้นคว้า แต่ประวัติศาสตร์สุโขทัยก็ได้รับการยอมรับอยู่ตลอดเวลาว่าเป็นสิ่งที่ควรศึกษาและเรียนรู้ เพราะยังมีความรู้อีกหลายประการที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยที่เรายังไม่รู้ ยังต้องการการศึกษาค้นคว้าอีกมากและในปัจจุบันได้มีสถาบันการศึกษาที่เห็นความสำคัญของประวัติศาสตร์สุโขทัยด้วยการจัดตั้งศูนย์สุโขทัยศึกษาขึ้น คือ ศูนย์สุโขทัยศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นิคมโลก หรือปัจจุบันคือ มหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งได้รวบรวม จัดเก็บ รวมถึงการจัดอภิปรายและจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์สุโขทัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศิลปศาสตร์ ได้จัดตั้งโครงการศูนย์สุโขทัยศึกษาเพื่อรวบรวมผลงานทางด้านการศึกษาค้นคว้า วิจัย เรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยและยังได้ระดมความคิดความสามารถจากนักวิชาการต่าง ๆ เป็นคณะกรรมการศึกษาเรื่องดังกล่าว นอกจากนี้หน่วยสนเทศสุโขทัยศึกษา ฝ่ายบริการสนเทศ สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชยังได้จัดทำคู่มือการแนะแหล่งสารนิเทศที่สำคัญและเป็นประโยชน์มาก คือ สารสังเขปหนังสือทางด้านสุโขทัยศึกษา เล่ม 1 โดยรวบรวมผลงานการศึกษาค้นคว้า วิจัย เรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ที่พิมพ์เผยแพร่ในรูปของหนังสือและสารสังเขปบทความทางด้านสุโขทัยศึกษา เล่ม 1 โดยรวบรวมผลงานการศึกษาค้นคว้า เรื่องราวเกี่ยวกับสุโขทัยที่พิมพ์เผยแพร่ในรูปบทความจากวารสารภาษาไทย จำนวน 18 รายชื่อ เป็นวารสารที่จัดพิมพ์ตั้งแต่ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 จนถึงฉบับปี พ.ศ. 2529 (สมศรี คุณริณทัณฑ์. 2531: คำนำ)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

งานวิจัยต่างประเทศ

สติ๊ก (stieg. 1981 : 551) ได้ศึกษาความต้องการและการใช้สารนิเทศของนักประวัติศาสตร์ จำนวน 767 คน ซึ่งคนเหล่านี้เขียนหนังสือและบทความทางประวัติศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นักประวัติศาสตร์ใช้หนังสือและวารสารมาก เพราะมีงานวิจัยทางประวัติศาสตร์ปรากฏอยู่มาก สารนิเทศที่ใช้บ่อยที่สุด คือ วิดีโอ เทปบันทึกเสียง แผนที่ เพราะจะมีสารนิเทศทางประวัติศาสตร์น้อยมาก พร้อมกับมีคำอธิบายว่าไม่ค่อยใช้สารนิเทศ เพราะความไม่สะดวกในการใช้ ซึ่งเกิดจากทัศนคติต่อห้องสมุด นิสัยในการทำงาน ความยึดมั่นทางวิชาการ ที่สำคัญนักประวัติศาสตร์ไม่นิยมใช้ไมโครฟิล์มเป็นอย่างมาก เพราะมีความไม่สะดวกในการใช้ ต้องใช้สายตาในการเพ่งมากและการใช้ไมโครฟิล์มต้องอยู่ในห้องสมุด พวกเขาชอบทำงานที่บ้านหรือในที่ทำงานของเขาเองมากกว่า การที่ต้องหมุนไมโครฟิล์มทำให้ไม่สะดวกในการอ่านเชิงอรรถ นักประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ไม่ใช่คอมพิวเตอร์ เพราะมีความไม่สะดวกในการใช้ ใช้ด้วยตนเองไม่เป็น การยืมระหว่างห้องสมุด นักประวัติศาสตร์บอกว่าเป็นการใช้สารนิเทศที่ไม่สะดวกที่สุด เช่น ใช้เวลาในการคอยเอกสารที่ต้องการใช้ถึง 5 เดือน แต่ให้ใช้เพียง 1 สัปดาห์ สำหรับการอ่านไมโครฟิล์มถึง 5,000 หน้า สำหรับนิสัยในการค้นหาสารนิเทศของนักประวัติศาสตร์นั้น เขามักจะใช้รายชื่อหนังสือจากสำนักพิมพ์ วรรณกรรมสารบรรณานุกรม การปรึกษากับบรรณารักษ์เป็นสิ่งที่ไม่ทำกัน เพราะเห็นว่าไม่ค่อยจะเป็นประโยชน์ เพราะเมื่อใดที่ไปปรึกษาบรรณารักษ์มักจะได้รับผลที่ไม่น่าพอใจ บางคนระบุว่าตนไปปรึกษาบรรณารักษ์โดยจัดลำดับให้การปรึกษาเป็นอันดับ 2 แต่พอถึงลำดับของผลที่ได้รับ ก็ตอบว่าอยู่ในลำดับที่ 5 คือไม่ได้รับความพอใจมาก นักประวัติศาสตร์แสวงหาสารนิเทศที่ต้องการได้จาก ห้องสมุดร้านหนังสือ การอภิปรายและการสัมภาษณ์ สำหรับปัญหาของนักประวัติศาสตร์เองนั้นจะมีปัญหาเรื่อง ไม่มีเวลามาใช้ห้องสมุด อยู่ห่างจากห้องสมุดที่ต้องการใช้สารนิเทศมาก ขาดความรู้ด้านภาษา ขาดข้อสนเทศที่จำเป็น หรือน่าเชื่อถือ ในส่วนของบรรณารักษ์นักประวัติศาสตร์บอกว่า บรรณารักษ์และผู้ดูแลสถานที่เก็บเอกสารสำคัญ อาจจะขาดความรู้ในการรักษาเอกสาร การขาดเงินหรือขาดความรับผิดชอบทำให้ต้นฉบับสำคัญ

ชำรุดเสียหายมาก การเก็บรักษาไม่เป็นระบบที่เหมาะสม

ไคลฟ์ แชนเปแมนและวูด (Clyve, Chapman and Wood. 1972 : 137) ได้ศึกษาถึงลักษณะการใช้เอกสารของนักประวัติศาสตร์ประเทศอังกฤษ พบว่า นักประวัติศาสตร์อังกฤษมีการใช้หนังสือมากที่สุด รองลงมาคือ วารสาร หนังสือพิมพ์มีการใช้บ้างเล็กน้อย มีการใช้เอกสารที่เป็นภาษาอื่นน้อยมาก ในการใช้วารสารแม้นักประวัติศาสตร์จะมีการใช้อยู่มาก แต่ก็ยังนับว่าเป็นสัดส่วนที่น้อย 75% ของวารสารที่นำมาใช้พบความน่าพอใจเพียง 25% เท่านั้น และยังกล่าวว่าลำดับในการใช้วารสาร เพื่อการแสวงหาสารนิเทศ ขึ้นอยู่กับ ระยะเวลาและเรื่องที่ต้องการจะศึกษา นอกจากนี้ยังมีการใช้สิ่งพิมพ์รัฐบาลอยู่ไม่น้อย

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แบ่งวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า ออกเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้เขียนหนังสือและบทความเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยที่มีรายชื่ออยู่ใน สารสังเขปหนังสือทางด้านสุโขทัยศึกษา เล่ม 1 และสารสังเขปบทความทางด้านสุโขทัยศึกษา เล่ม 1 ของฝ่ายบริการสารนิเทศ สำนักบรรณสารสนเทศและโครงการสุโขทัยศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยเลือกศึกษาเฉพาะผู้เขียนที่ยังมีชีวิตอยู่และผลงานเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย จำนวน 150 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักประวัติศาสตร์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางประวัติศาสตร์สุโขทัย จำนวน 20 คน โดยได้มาจากผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์สุโขทัยขึ้นและคัดเลือกนักประวัติศาสตร์ที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ จำนวน 30 คน ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้เสนอชื่อของนักประวัติศาสตร์ทั้ง 30 คน ดังกล่าวให้กลุ่มประชากรที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์สุโขทัย จำนวน 20 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งวิธีการสร้างออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1.1 แบบสอบถาม

1.1.1 ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1.2 ศึกษาเกี่ยวกับผู้เขียนหนังสือและบทความเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย จากสารสังเขปหนังสือทางด้านสุโขทัยศึกษา เล่ม 1 และสารสังเขปบทความทางด้านสุโขทัยศึกษา เล่ม 1 ของฝ่ายบริการสารสนเทศ สำนักบรรณสารสนเทศและโครงการสุโขทัยศึกษา สาขาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนำไปใช้ในการเลือกกลุ่มประชากร

1.1.3 สร้างเกณฑ์สำหรับคัดเลือกนักประวัติศาสตร์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางประวัติศาสตร์สุโขทัย แล้วนำเกณฑ์ดังกล่าวไปปรึกษากับอาจารย์ทางประวัติศาสตร์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และถูกต้อง

1.1.4 เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์สุโขทัย

1.1.4.1 เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์โดยตรง

1.1.4.2 เป็นผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย

1.1.4.3 มีผลงานการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย

1.1.4.4 เป็นผู้เขียนหนังสือ ตำรา เอกสารประกอบการสอน หรือบทความเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย

1.1.4.5 เป็นผู้สอนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยในสถาบันการศึกษา

1.1.5 สร้างแบบสอบถามรายชื่อนักประวัติศาสตร์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์สุโขทัย

1.1.6 นำแบบสอบถามที่สร้างแล้วไปให้ประธานและกรรมการผู้ควบคุม
 ปรินญาณินทร์ตรวจแก้ไขความถูกต้องสมบูรณ์แล้วจึงนำไปใช้จริงต่อไป

1.2 แบบสัมภาษณ์

1.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ประเภทและชนิดของ
 แหล่งสารนิเทศทางประวัติศาสตร์

1.2.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์

1.2.3 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์สุโขทัย

1.2.4 สร้างข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ที่ใช้สำหรับสัมภาษณ์ที่ใช้สำหรับสัมภาษณ์
 ผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์สุโขทัย

1.2.5 นำแบบสอบถามที่สร้างแล้วไปให้ประธานและกรรมการควบคุมปรินญาณินทร์
 ตรวจแก้ไขความสมบูรณ์ของข้อความ

1.2.6 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์แล้วให้ประธานและกรรมการผู้ควบคุมปรินญาณินทร์
 ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งแล้วจึงนำไปใช้จริงต่อไป

2. ลักษณะของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

2.1 แบบสอบถามผู้วิจัยเสนอชื่อนักประวัติศาสตร์ 30 ชื่อ ให้กับกลุ่มประชากรที่เป็น
 ผู้เขียนหนังสือและบทความเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยนิเวศและระบุว่าเหมาะสมเป็นผู้เชี่ยวชาญ
 ทางด้านประวัติศาสตร์สุโขทัย จำนวน 20 ชื่อ

2.2 แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

2.2.1 ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์
 ได้แก่ ชื่อ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน สถานที่ทำงาน

2.2.2 ตอนที่ 2 สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์สนใจศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์สุโขทัย

2.2.3 ตอนที่ 3 แหล่งสารนิเทศที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 เกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยและสาเหตุที่นักประวัติศาสตร์ไปใช้แหล่งสารนิเทศดังกล่าว

2.2.4 ตอนที่ 4 การใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่เป็นลายลักษณ์อักษรและที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งวิธีการเข้าถึงสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2.2.5 ตอนที่ 5 ปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่เป็นลายลักษณ์อักษรและที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งปัญหาการเข้าถึงสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2.2.6 ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะต่อแหล่งบริการสารนิเทศของนักประวัติศาสตร์ในการให้บริการสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามชื่อนักประวัติศาสตร์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์สุโขทัย ไปยังกลุ่มประชากรที่เป็นผู้เขียนหนังสือและบทความเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย จำนวน 150 คน พร้อมนัดเวลาส่งแบบสอบถามกลับคืน

1.2. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากกลุ่มประชากร จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 60

1.3 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจากกลุ่มประชากร

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

2.1 ผู้วิจัยนำหนังสือจากนักพิทยาลัยถึงนักประวัติศาสตร์ จำนวน 20 คน ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์สุโขทัยและเป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากกลุ่มประชากรเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์นักประวัติศาสตร์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์สุโขทัย จำนวน 20 คน โดยการบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์และได้ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2534 ถึง เดือนมกราคม พ.ศ. 2535

2.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการสัมภาษณ์นักประวัติศาสตร์จากแบบสัมภาษณ์ที่จัดทำไว้

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามรายชื่อนักประวัติศาสตร์ ที่ผู้เขียนหนังสือและบทความเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย คัดเลือกและระบุว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์สุโขทัย จำนวน 20 คน ผู้วิจัยได้นำชื่อนักประวัติศาสตร์ทั้งหมดมารวบรวมและจัดลำดับรายชื่อนักประวัติศาสตร์จำนวน 20 คนที่ได้รับการคัดเลือกและระบุจากกลุ่มประชากร

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์

2.1 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์สถานภาพของนักประวัติศาสตร์ มาจำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน แล้วเสนอเป็นคำร้อยละ

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัยของนักประวัติศาสตร์มาเสนอถึง สาเหตุที่สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย แหล่งสารนิเทศที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า โดยเสนอเป็นคำร้อยละ

2.3 นำข้อมูลเกี่ยวกับการใช้และปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยของนักประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นมาตราส่วนประเมินค่า มาตรวจให้คะแนนโดยเอาความถี่ X คะแนนที่กำหนดให้ โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

มากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
มาก	กำหนดให้	4	คะแนน

ปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
น้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

6. ข้อเสนอแนะของนักประวัติศาสตร์ต่อแหล่งบริการสารนิเทศในการให้บริการสารนิเทศ
ประวัติศาสตร์สุโขทัย มาเสนอเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับจากข้อเสนอแนะที่นักประวัติศาสตร์มีความ
เห็นตรงกันมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะเสนอเป็น 7 ตอนตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 รายชื่อนักประวัติศาสตร์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์สุโขทัย จำนวน 20 คน ซึ่งได้รับการคัดเลือกมาจากกลุ่มประชากรที่เป็นผู้เขียนหนังสือและบทความเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย

ตอนที่ 2 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 3 สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย

ตอนที่ 4 แหล่งสารนิเทศที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการศึกษาค้นคว้า สาเหตุที่ใช้แหล่งสารนิเทศ และแหล่งสารนิเทศที่นักประวัติศาสตร์ไปใช้มากที่สุด

ตอนที่ 5 การใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย

ตอนที่ 6 ปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย

ตอนที่ 7 ข้อเสนอแนะต่อแหล่งสารนิเทศในการให้บริการนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 รายชื่อนักประวัติศาสตร์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์สุโขทัย จำนวน 20 คน ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากกลุ่มประชากรที่เป็นผู้เขียนหนังสือและบทความเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย มีดังต่อไปนี้

1. นายชนัญ วงษ์วิภาค

2. นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ
3. นางธิดา สาระยา
4. นายประยูร อุลุชาฎะ
5. นายนคร พันธุ์รงค์
6. นายนิคม มุลิกะคามะ
7. นายบวรเวท รุ่งรุจี
8. นายปฏิพัทธ์ นุ่มพวงษ์แพทย
9. นายประเสริฐ ฦ นคร
10. นายนิริยะ ไกรฤกษ์
11. นายพิเศษ เจียจันทร์พงษ์
12. นายมะลิ โคกสันเทียะ
13. นายศรีศักดิ์ วลลิโกดม
14. นายศักดิ์ชัย สายสิงห์
15. นายสันติ เล็กสุขุม
16. นายสินชัย กระบวนแสง
17. นายสืบแสง พรหมบุญ
18. นายสุจิตต์ วงษ์เทศ
19. ม.จ. สุกัทรดิศ ดิศกุล
20. นายเสกกี๋น ศุภาโสมณ

ตอนที่ 2 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักประวัติศาสตร์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์
สุโขทัย มีรายละเอียดสถานภาพส่วนตัวดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

	สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาเอก	อาจารย์	6	30
	นักโบราณคดีหรืออื่น ๆ	-	-
ปริญญาโท หรือต่ำกว่า	อาจารย์	6	30
	นักโบราณคดีหรืออื่น ๆ	8	40
	รวม	20	100

จากตาราง 1 แสดงว่านักประวัติศาสตร์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์สุโขทัย
มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทหรือต่ำกว่าร้อยละ 70 และมีตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันเป็นอาจารย์
ร้อยละ 60 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกร้อยละ 30 มีตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันเป็นนักโบราณคดี
ภัณฑารักษ์ นักเขียน ภัณฑารักษ์ หรืออื่นๆ ร้อยละ 40

ตอนที่ 3 สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์สนใจศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์สุโขทัย

ตาราง 2 สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์สนใจศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์สุโขทัย

สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์สนใจศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์สุโขทัย	จำนวน	ร้อยละ
1. เห็นว่าประวัติศาสตร์สุโขทัยมีความสำคัญมากต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ไทย	8	13.0
2. มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ให้ศึกษาหลายรูปแบบ	10	17.0
3. มีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับอักษรศาสตร์และภาษาศาสตร์	1	1.7
4. ต้องการแก้ปัญหาที่มีความสงสัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย	10	17.0
5. สุโขทัยเป็นราชธานีแห่งแรกของไทย ที่มีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร	2	3.3
6. ต้องการสืบหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย	14	23.0
7. ได้รับแรงบันดาลใจจากการอ่านเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย	8	13.0
8. เห็นว่ามีผู้ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยอยู่น้อย	4	7.0
9. มีวิธีการศึกษาค้นคว้าที่น่าสนใจและท้าทายความสามารถ เช่น ต้องศึกษาจากศิลาจารึก	3	5.0
รวม	60	100.0

จากตาราง 2 แสดงว่า สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย เพราะต้องการสืบหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย ร้อยละ 23 และเห็นว่ามีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ให้ศึกษาหลายรูปแบบและต้องการแก้ปัญหาที่มีความสงสัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย ร้อยละ 17 เท่ากัน

กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ถึงสาเหตุที่สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย คือ ยังไม่เห็นด้วยกับประวัติศาสตร์ที่เชื่อว่าสุโขทัยเป็นราชธานีแห่งแรก ต้องการทราบว่ากลุ่มชนใดเป็นเจ้าของวัฒนธรรมสมัยสุโขทัย สมมติฐานทางประวัติศาสตร์สุโขทัยหลายอย่างไม่มีความเป็นไปได้ สิ่งที่น่าสนใจประวัติศาสตร์พบเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยไม่มีแง่มุมใหม่และต้องการทราบความหมายของคำและเรื่องที่ปรากฏอยู่ในจารึก

ตอนที่ 4 แหล่งสารนิเทศที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตาราง 3 แหล่งสารนิเทศที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

แหล่งสารนิเทศที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	จำนวน	ร้อยละ
1. หอสมุดแห่งชาติ	19	20.0
2. หอจดหมายเหตุแห่งชาติ	8	8.5
3. หอสมุดดำรงราชานุภาพ	4	4.0
4. ศูนย์นราธิปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์	1	1.1
5. ห้องสมุดสยามสมาคม	9	9.6
6. ศูนย์สนเทศเพื่อการวิจัยไทยคดีศึกษา สถาบันไทยคดีศึกษา	1	1.1
7. ศูนย์สุโขทัยศึกษา จังหวัดพิษณุโลก	1	1.1
8. สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช	1	1.1
9. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร	19	20.0
10. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ रामคำแหง	18	19.0
11. ห้องสมุดคณะในมหาวิทยาลัยที่ทำงานอยู่	4	4.0
12. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ทำงานอยู่	9	9.6
รวม	94	100.0

จากตาราง 3 แสดงว่าแหล่งสารนิเทศที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการศึกษาค้นคว้ามากที่สุด คือ หอสมุดแห่งชาติและพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร ร้อยละ 20 เท่ากัน รองลงมา ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ รามคำแหง ร้อยละ 19

กลุ่มตัวอย่าง ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าแหล่งสารนิเทศที่ไปใช้มากยังมีอีกหลายแห่ง เช่น อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ห้องสมุดกองโบราณคดี กรมศิลปากร หอวชิรญาณ ในหอสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดกองวรรณคดีและประวัติศาสตร์และห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ รวมทั้งยังใช้ห้องสมุดของวิทยาลัยครูประจำจังหวัดต่าง ๆ

ตาราง 4 สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์ไปใช้แหล่งสารนิเทศ

สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์ไปใช้แหล่งสารนิเทศ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยอยู่มาก	19	42.0
2. มีสารนิเทศที่ตรงกับความสนใจ	18	40.0
3. การคมนาคมสะดวก	4	9.0
4. มีบริการที่ดี	4	9.0
รวม	45	100.0

จากตาราง 4 แสดงว่าสาเหตุที่นักประวัติศาสตร์ไปใช้แหล่งสารนิเทศเพราะ มีสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยอยู่มาก ร้อยละ 42 และรองลงมา คือมีสารนิเทศที่ตรงกับความสนใจ ร้อยละ 40

กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า สาเหตุที่ไปใช้สารนิเทศจากแหล่งสารนิเทศเพราะ รู้จักกับเจ้าหน้าที่ หรือ บรรณารักษ์เป็นการส่วนตัวทำให้ทราบว่า มีสารนิเทศอะไรบ้างที่ตรงกับความต้องการ และได้รับความสะดวกในการใช้สารนิเทศเป็นอย่างดี

ตอนที่ 4 การใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สู่โซทัย

ตาราง 5 การใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สู่โซทัยที่เป็นลายลักษณ์อักษร

สารนิเทศประวัติศาสตร์สู่โซทัยที่เป็นลายลักษณ์อักษร	จำนวน	ร้อยละ
1. จารึก	99	16.9
2. ตำนาน	60	11.8
3. พงศาวดาร	67	10.2
4. จดหมายเหตุ	46	7.9
5. งานนิพนธ์ทางประวัติศาสตร์	69	11.5
6. บทความในวารสาร	63	10.8
7. รายงานการค้นคว้าทางโบราณคดี	82	14.0
8. วิทยานิพนธ์	44	7.5
9. รายงานการวิจัย	55	9.4
รวม	585	100.0

จากตาราง 5 แสดงว่านักประวัติศาสตร์ใช้สารนิเทศที่เป็นลายลักษณ์อักษรมากที่สุด คือ จารึก ร้อยละ 16.9 รองลงมาคือ รายงานการค้นคว้าทางโบราณคดี ร้อยละ 14 และตำนาน ร้อยละ 11.8

กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ได้ใช้สารนิเทศจากเอกสารส่วนบุคคลที่ผู้ทรงคุณวุฒิจัดทำไว้ หรือ เก็บรักษาไว้ ซึ่งบางส่วนเป็นผลงานที่ยังไม่ได้มีการจัดพิมพ์และไม่ได้เผยแพร่

ตาราง 6 การใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

สารนิเทศประวัติศาสตร์ไทยที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร	จำนวน	ร้อยละ
1. โบราณสถาน	97	21.5
2. โบราณวัตถุ	97	21.5
3. จิตรกรรม	67	15.0
4. สถาปัตยกรรม	95	21.0
5. ประติมากรรม	95	21.0
รวม	451	100.0

จากตาราง 6 แสดงว่า การใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรที่มีการใช้มากที่สุด คือ โบราณสถาน และ โบราณวัตถุ ร้อยละ 21.5 เท่ากัน

กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า ยังมีการใช้เศษกระเบื้องจากเครื่องเคลือบดินเผา และที่มีการได้สารนิเทศที่เป็นจิตรกรรมน้อย เพราะหลักฐานที่เป็นภาพจิตรกรรมในสมัยนี้มีอยู่น้อยมาก

ตาราง 7 วิธีการที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการเข้าถึงสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย

วิธีการเข้าถึงสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย	จำนวน	ร้อยละ
1. ใช้บัตรรายการ	67	7.6
2. ใช้ดรรชนี	56	6.4
3. ใช้สาระสังเขป	53	6.0
4. ใช้หนังสือบรรณานุกรม	46	5.2
4.1 ใช้บรรณานุกรมท้ายบทความหรือหนังสือ	52	5.9
4.2 ดูจากรายชื่อหนังสือและเอกสารที่แหล่งสารนิเทศ จัดพิมพ์เผยแพร่	53	6.0
4.3 ดูจากรายชื่อหนังสือใหม่	52	5.9
5. ได้รับความช่วยเหลือจากบรรณารักษ์	63	7.2
6. ได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น	64	7.3
7. เดินตามชั้นหรือตู้เก็บหนังสือด้วยตัวเอง	63	7.2
8. ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด	46	5.2
9. ค้นจากฐานข้อมูล	41	4.7
10. สอบถามจากผู้รู้	77	8.8
11. ฟังคำบรรยายจากผู้รู้	76	8.7
12. เข้าร่วมการสัมมนา	68	7.7
รวม	877	100.0

จากตาราง 7 แสดงว่าวิธีการเข้าถึงสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่ใช้มากที่สุด คือ การสอบถามจากผู้รู้ คือ ร้อยละ 8.8 ส่วนการเข้าถึงสารนิเทศโดยค้นจากฐานข้อมูลเป็นวิธีที่ใช้น้อยที่สุด คือ ร้อยละ 4.7

กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า การเข้าถึงสารนิเทศโดยวิธีการสอบถามจากผู้รู้นี้จะเป็นการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้รู้ทางประวัติศาสตร์ หรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านโบราณคดี ส่วนความร่วมมือระหว่างห้องสมุดถ้าใช้จะเป็นความร่วมมือระหว่างห้องสมุดระหว่างประเทศ มากกว่าภายในประเทศ

ตอนที่ 6 ปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย

ตาราง 8 ปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่เป็นลายลักษณ์อักษร

ปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่เป็นลายลักษณ์อักษร	จำนวน	ร้อยละ
1. การลบเลือน แตกหัก ขำรุคของจารึกทำให้ข้อมูลไม่สมบูรณ์	89	18.4
2. การใช้ภาษาโบราณยากต่อการตีความ	66	13.6
3. สารนิเทศมีอยู่น้อย	80	16.5
4. ไม่มีรูปเดิม หรือต้นฉบับเดิมหลงเหลืออยู่	83	17.3
5. ความผิดพลาดที่เกิดจากการคัดลอกหรือรวบรวมใหม่	81	16.8
6. ข้อมูลแตกแยกออกเป็นหลายทรรคนะ	84	17.4
รวม	483	100.0

ตาราง 8 แสดงว่าปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่พบมากที่สุด คือ การลบเลือน แตกหัก ขำรดของจารึก ทำให้ข้อมูลไม่สมบูรณ์ ร้อยละ 18.4 การใช้ภาษาโบราณยากต่อการตีความ เป็นปัญหาที่พบน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 66

กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลว่า ในการนำเอกสารประวัติศาสตร์มาจัดพิมพ์ใหม่เพื่อเผยแพร่มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการพิมพ์ที่ผิดพลาด ส่งผลทำให้ข้อมูลคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงได้

ตาราง 9 ปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

ปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร	จำนวน	ร้อยละ
1. การชำรุดแตกหัก	90	18.6
2. ความบกพร่องในการบูรณะปฏิสังขรณ์	91	18.8
3. การเคลื่อนย้ายทำให้ไม่มีร่องรอยที่สามารถระบุแหล่งกำเนิดได้	84	17.3
4. ความคลาดเคลื่อนหรือบกพร่องจากการขุดค้นทางโบราณคดี	64	13.4
5. สารนิเทศที่มีความบกพร่องในตัวเอง เช่นการไม่ระบุศักราช ทำให้ไม่สามารถกำหนดอายุได้	78	16.1
6. เป็นสมบัติส่วนบุคคลไม่สามารถนำมาใช้ได้	76	15.7
รวม	483	100.0

จากตาราง 9 แสดงว่าปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร คือ ความบกพร่องในการบูรณะปฏิสังขรณ์ ร้อยละ 18.8 การชำรุดแตกหัก ร้อยละ 18.6 ความคลาดเคลื่อน หรือบกพร่องจากการขุดค้นทางโบราณคดี พบน้อยที่สุด ร้อยละ 64

กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรนั้นมีอยู่น้อย ทำให้ขาดหลักฐานสำคัญในการศึกษาไปหลายประการ

ตาราง 10 ปัญหาในการเข้าถึงสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย

ปัญหาในการเข้าถึงสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย	จำนวน	ร้อยละ
1. สารนิเทศอยู่ไกลยากต่อการเข้าถึง	55	11.3
2. ไม่ทราบว่ามิสารนิเทศที่ต้องการอยู่ที่แหล่งใด	50	10.2
3. การขาดความรู้ในการใช้เครื่องมือที่ช่วยในการเข้าถึงสารนิเทศ	43	8.8
4. รูปแบบสารนิเทศไม่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง	57	12.3
5. ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากบรรณารักษ์	39	8.0
6. ความไม่สะดวกในการใช้สารนิเทศจากกฎระเบียบของหน่วยงาน	65	13.7
7. ระบบการจัดเก็บสารนิเทศในหน่วยงานต่างๆ ไม่สะดวกต่อการใช้	67	13.2
8. ไม่มีเครื่องมือช่วยค้นให้รู้ว่าสารนิเทศอยู่แห่งใดบ้าง	59	12.0
9. ช่วงเวลาในการบริการของหน่วยงานไม่สะดวกต่อการเข้าใช้บริการ	51	10.5
รวม	486	100.0

จากตาราง 10 แสดงว่าปัญหาในการเข้าถึงสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่พบมากที่สุด คือ ความไม่สะดวกในการใช้สารนิเทศจากกฎระเบียบของหน่วยงาน ร้อยละ 13.7 ปัญหาที่พบน้อยที่สุดคือ การไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากบรรณารักษ์

ตอนที่ 7 ข้อเสนอแนะต่อแหล่งสารนิเทศในการให้บริการสารนิเทศประวัติศาสตร์สู่โซทัย
เสนอโดยการเรียงลำดับจากข้อเสนอแนะที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นตรงกันมากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด

1. ภาวะเทียบบางประการในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สู่โซทัยควรมีความยืดหยุ่น
หรือปรับปรุงให้เหมาะสมและตรงตามความเป็นจริงในการใช้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

2. แหล่งสารนิเทศแต่ละแห่งควรมีการเก็บรวบรวมเอกสารที่เป็นข้อมูลทุกประเภทที่
เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์สู่โซทัยไว้ด้วยกัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สนใจศึกษาค้นคว้าสามารถนำเอาหลัก
ฐานเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ มาทำการศึกษาเปรียบเทียบ ความเหมือน ความแตกต่าง ในแนว
ความคิดข้อสันนิษฐานได้อย่างชัดเจนและกว้างขวางยิ่งขึ้น

3. แหล่งบริการสารนิเทศควรปรับปรุงด้านราคาค่าบริการ ถ่ายสำเนาเอกสารและค่า
บริการอื่น ๆ ให้เหมาะสมกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

4. ควรมีการบริการจัดทำบรรณานุกรมเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์สู่โซทัย

5. ในการให้บริการเอกสารโบราณควรมีการจัดทำรายชื่อเอกสาร หรือจัดทำสารบัญช
เอกสารที่แหล่งสารนิเทศมีให้บริการ

6. แหล่งบริการสารนิเทศควรจัดทำเครื่องมือช่วยค้นสารนิเทศประวัติศาสตร์สู่โซทัย
ว่ามีอยู่ที่ใดบ้าง

7. แหล่งสารนิเทศหลายแห่งเปิดทำการในเวลาราชการเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ในวันธรรมดา ทำให้ผู้ต้องการค้นคว้าอย่างเร่งด่วน หลังเวลาราชการไม่สามารถใช้บริการได้
ดังนั้นควรเปิดบริการหลังเวลาราชการด้วย

8. หลักฐานทางประวัติศาสตร์สู่โซทัยบางอย่าง เช่น ศิลจารึกและหลักฐานทาง
โบราณคดี ใช้ศึกษาได้เฉพาะกลุ่มยังไม่มีมีการเผยแพร่เท่าที่ควร ดังนั้นแหล่งบริการสารนิเทศควร
เผยแพร่ออกไปให้กว้างขวางกว่าที่เป็นอยู่

9. สารนิเทศประวัติศาสตร์ที่สำคัญส่วนใหญ่เก็บรวบรวมไว้ในแหล่งบริการสารนิเทศที่
ตั้งอยู่ในส่วนกลาง ทำให้ผู้ใช้ที่อยู่ในส่วนภูมิภาคไม่มีความสะดวกในการใช้สารนิเทศเหล่านั้น จึง
ควรมีการทำสำเนาส่งไปยังแหล่งสารนิเทศส่วนภูมิภาคให้ทั่วถึง

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัยของนักประวัติศาสตร์โดยศึกษาเฉพาะ สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย แหล่งสารนิเทศที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า การใช้และปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้เขียนหนังสือและบทความเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยที่มีอยู่รายชื่ออยู่ใน สารระสังเขปหนังสือทางด้านสุโขทัยศึกษา เล่ม 1 และสารระสังเขปบทความทางด้านสุโขทัยศึกษา เล่ม 1 ของฝ่ายบริการสารนิเทศ โครงการสุโขทัยศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยเลือกเฉพาะผู้เขียนยังมีชีวิตอยู่และผลิตผลงานเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยอยู่จนถึงปัจจุบันจำนวน 150 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักประวัติศาสตร์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางประวัติศาสตร์สุโขทัยจำนวน 20 คน ได้มาจากการคัดเลือกของกลุ่มประชากร

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์

3.1 แบบสอบถาม ใช้เพื่อสอบถามรายชื่อนักประวัติศาสตร์จำนวน 20 คน ที่กลุ่มประชากรเห็นว่า เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์สุโขทัย

3.2 แบบสัมภาษณ์ซึ่งมี 6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ซึ่งประกอบด้วย
วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

ตอนที่ 2 สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์มีความสนใจศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์สุโขทัย

ตอนที่ 3 แหล่งสารนิเทศที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์สุโขทัย

ตอนที่ 4 การใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย ที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็น
ลายลักษณ์อักษร รวมทั้งวิธีการที่ใช้ในการเข้าถึงสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย

ตอนที่ 5 ปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็น
ลายลักษณ์อักษร รวมทั้งปัญหาในการเข้าถึงสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะของนักประวัติศาสตร์ต่อแหล่งบริการสนเทศในการให้บริการ
สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามชื่อนักประวัติศาสตร์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์
สุโขทัย ไปยังผู้เขียนหนังสือและบทความทางด้านประวัติศาสตร์สุโขทัย จำนวน 150 ชุด ได้รับคืน
90 ชุด คิดเป็นร้อยละ 60

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์นักประวัติศาสตร์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์
สุโขทัย จำนวน 20 คน ที่ได้รับการคัดเลือกและระบุจากกลุ่มประชากร โดยการบันทึกข้อมูลลงใน
แบบสัมภาษณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถานภาพของผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์สุโขทัย วิเคราะห์โดยการหา
ค่าร้อยละ

5.2 หาค่าร้อยละของแหล่งสารนิเทศที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ
ประวัติศาสตร์สุโขทัย สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย การใช้
สารนิเทศและปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย

5.3 ข้อเสนอแนะของนักประวัติศาสตร์ต่อแหล่งบริการสารนิเทศในการให้บริการสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย เสนอเป็นรายชื่อ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัยของนักประวัติศาสตร์ โดยพิจารณาจากการบริการสารนิเทศ สรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

1. สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย

นักประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ตอบว่า สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย เพราะต้องการสืบหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย ร้อยละ 17 รองลงมา คือ เห็นว่ามีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ให้ศึกษาหลายรูปแบบและต้องการแก้ปัญหาที่มีความสงสัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย ร้อยละ 17 เท่ากัน ส่วนสาเหตุที่ทำให้นักประวัติศาสตร์สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยน้อยที่สุด คือ มีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับภาษาศาสตร์ และอักษรศาสตร์ ร้อยละ 1.7

2. แหล่งสารนิเทศที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 แหล่งสารนิเทศที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการศึกษาค้นคว้ามากที่สุด คือ หอสมุดแห่งชาติและพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร ร้อยละ 20 เท่ากัน รองลงมา คือ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ รามคำแหง ร้อยละ 19 แหล่งสารนิเทศที่นักประวัติศาสตร์ใช้น้อยที่สุดในการศึกษาค้นคว้า มีด้วยกัน 4 แห่ง คือ ศูนย์นราธิปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ศูนย์สนเทศเพื่อการวิจัยไทยคดีศึกษา สถาบันไทยคดีศึกษา ศูนย์สุโขทัยศึกษา จังหวัดพิษณุโลก สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ร้อยละ 1.1

2.2 สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์ไปใช้แหล่งสารนิเทศ

สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์ไปใช้แหล่งสารนิเทศเป็นเพราะว่ามีสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยอยู่มาก ร้อยละ 42 มีสารนิเทศที่ตรงกับความต้องการร้อยละ 40 ส่วนที่ไปใช้แหล่งสารนิเทศ เพราะมีการคมนาคมสะดวกและบริการที่ดี ร้อยละ 9

3. การใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย

3.1 สารนิเทศประวัติศาสตร์ที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่นักประวัติศาสตร์ใช้มากที่สุด คือ จารึก ร้อยละ 16.9 รองลงมาคือ การใช้รายงานการค้นคว้าทางโบราณคดี ร้อยละ 14 และที่มีการใช้น้อยที่สุดคือ วิทยานิพนธ์ ร้อยละ 7.5

3.2 สารนิเทศประวัติศาสตร์ที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรที่นักประวัติศาสตร์ใช้มากที่สุด คือ การใช้โบราณสถานและโบราณวัตถุ ร้อยละ 21.5 เท่ากัน ส่วนที่มีการใช้ในระดับปานกลาง คือ สถาปัตยกรรมและประติมากรรม ร้อยละ 21 เท่ากัน และที่มีการใช้น้อยที่สุด คือ จิตรกรรม ร้อยละ 15

3.3 วิธีการเข้าถึงสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย ที่นักประวัติศาสตร์ใช้มากที่สุด คือ การสอบถามจากผู้รู้ ร้อยละ 8.8 รองลงมาคือ การฟังคำบรรยายจากผู้รู้ และวิธีการเข้าถึงที่นักประวัติศาสตร์ใช้น้อยที่สุด คือ การค้นจากฐานข้อมูล ร้อยละ 4.7

4. ปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์ไทย

4.1 ปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย ที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่นักประวัติศาสตร์พบมากที่สุด คือ การลบเลือน แตกหัก ชำรุดของจารึกทำให้ข้อมูลไม่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 18.4 รองลงมาคือ ไม่มีรูปเดิมหรือต้นฉบับเดิมหลงเหลืออยู่ คิดเป็นร้อยละ 17.31 ปัญหาที่นักประวัติศาสตร์ พบน้อยที่สุดคือ การใช้ภาษาโบราณยากต่อการตีความ คิดเป็นร้อยละ 13.6

4.2 ปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ที่นักประวัติศาสตร์พบมากที่สุดในการศึกษาค้นคว้า คือ ความบกพร่องในการบูรณปฏิสังขรณ์ คิดเป็นร้อยละ 91 รองลงมา คือ การชำรุดแตกหัก ร้อยละ 90 ปัญหาที่พบน้อยที่สุด คือ ความคลาดเคลื่อน หรือความบกพร่องจากการขุดค้นทางโบราณคดี ร้อยละ 13.4

4.3 ปัญหาในการเข้าถึงสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย นักประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่พบ คือ ความไม่สะดวกในการใช้สารนิเทศจากกฎระเบียบของหน่วยงาน ร้อยละ 13.7 รองลงมา คือ ระบบการจัดเก็บสารนิเทศในหน่วยงานต่าง ๆ ไม่สะดวกต่อการใช้ ร้อยละ 13.2 และปัญหาที่นักประวัติศาสตร์พบน้อยที่สุด คือ การไม่ได้รับความร่วมมือจากบรรณรักษ์ ร้อยละ 8

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัยของนักประวัติศาสตร์ โดยพิจารณาจากการบริการสารนิเทศ พบข้อที่น่าสนใจหลายประการ คือ

1. สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย ส่วนใหญ่เป็นเพราะว่า ต้องการสืบหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย รองลงมาคือ ต้องการแก้ปัญหาที่มีความสงสัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย ทั้งนี้อาจเนื่องจากการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยนั้นแม้ว่าจะมีการศึกษาค้นคว้ากันมาเป็นเวลานานแล้วแต่ก็ยังไม่มีความชัดเจน หรือประเด็นใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นกว่าเดิมมีเพียงการหยิบยกเรื่องใดเรื่องหนึ่งของประวัติศาสตร์สุโขทัยมาศึกษา โดยมีทรรคนะในการศึกษาต่างกันทำให้เรื่องราวในประวัติศาสตร์สุโขทัยหลายประเด็นยังหาข้อยุติไม่ได้ เพราะผู้ศึกษามีความเชื่อถือทฤษฎีในการใช้หลักฐานการศึกษาต่างกัน (ศรีศักร วัลลิโภดม. 2524 : 9) นอกจากนี้สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย เพราะเห็นว่ามีความหลากหลายทางประวัติศาสตร์ให้ศึกษาหลายรูปแบบ ทั้งหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น ศิลปจารึก ตำนานพงศาวดารและหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ

2. แหล่งสารนิเทศที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์สุโขทัย

2.1 แหล่งสารนิเทศที่นักประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยส่วนใหญ่ คือ หอสมุดแห่งชาติและพิพิธภัณฑ์แห่งชาติ พระนคร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหอสมุดแห่งชาติมีอาคารหอสมุดวชิรญาณ ซึ่งมีการจัดเก็บ การบริการ การจัดแสดงจารึก (ก่องแก้ว วีระประจักษ์. 2533 : 74) ซึ่งเป็นหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย ส่วนที่พิพิธภัณฑ์แห่งชาติ พระนครนั้นเป็นที่เก็บรักษาและดูแล โบราณวัตถุ ซึ่งเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรที่มีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัยเช่นกัน

2.2 สาเหตุที่นักประวัติศาสตร์ไปใช้แหล่งสารนิเทศ เป็นเพราะว่าแหล่งสารนิเทศนั้นมีสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยอยู่มาก มีสารนิเทศที่ตรงกับความต้องการ เมื่อต้องการศึกษาค้นคว้าไม่ว่า

จะมีการคมนาคมไม่สะดวก หรือมีการบริการไม่ดี นักประวัติศาสตร์ก็สามารถไปใช้ได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย ต้องใช้ข้อมูลประกอบกันหลายอย่าง ต้องมีการตรวจสอบหลักฐานอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นเรื่องการคมนาคม หรือการบริการ ของแหล่งสารนิเทศจึงไม่ใช่อุปสรรคและปัญหาที่สำคัญในการที่นักประวัติศาสตร์จะไปใช้แหล่งสารนิเทศ แต่สำหรับนักประวัติศาสตร์บางท่านเนื่องจากมีอายุมาก ทำให้การเดินทางไปยังแหล่งสารนิเทศลำบากจึงไม่ได้ไปใช้แหล่งสารนิเทศ (ประยูร อุลุชาฎะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 17 ซอยสงวนสิน ถนนรามคำแหง 24 กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2535.) หรือบางท่านไม่ได้ไปใช้แหล่งสารนิเทศเพราะว่า มีหนังสือหรือเอกสารที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยเก็บสะสมไว้ (ศรีศักร วัลลิโภดม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2534.)

3. การใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย

3.1 สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่เป็นลายลักษณ์อักษร ที่นักประวัติศาสตร์ใช้มากที่สุด คือ จารึก โดยเฉพาะศิลาจารึกมีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัยมาก หลักฐานประเภทอื่นเป็นส่วนที่จะนำมาใช้ประกอบการศึกษา (ประเสริฐ ๔ นคร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ เมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2535) ซึ่งทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า จารึกเป็นหลักฐานประเภทลายลักษณ์อักษรที่เก่าแก่ที่สุดวัสดุที่ใช้มีความคงทนถาวรเช่น ศิลา ลานเงิน ทองคำ หรือทองแดง จึงไม่ถูกทำลายไปด้วยกาลเวลาเหมือนหลักฐานชนิดอื่น ทั้งข้อความที่ถูกบันทึกไว้ก็คงอยู่เหมือนเดิม ไม่ถูกตัดแปลงแก้ไขโดยคนรุ่นหลังซึ่งมักจะลอกหลักฐานประเภทอื่นต่อ ๆ กันมาหลายทอด ดังนั้นนักประวัติศาสตร์จึงให้ความสำคัญและมีการใช้หลักฐานประเภทจารึกมากกว่าหลักฐานอื่นบางประเภท (นิธิ เอียวศรีวงศ์ และอาคม นิลิยะ. 2525 : 40) ส่วนสารนิเทศที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่นักประวัติศาสตร์ใช้รองลงมา คือ รายงานการขุดค้นทางโบราณคดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักประวัติศาสตร์จะต้องใช้หลักฐานทางโบราณคดีในการตีความ นักประวัติศาสตร์จึงจำเป็นต้องทราบว่า การขุดค้นทางโบราณคดีที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์

สุโขทัยนั้นได้พบสิ่งใดเพิ่มเติมขึ้นบ้าง ซึ่งจะทำให้ได้รับข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้าต่อไป (ธิดา สารระยา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2535)

3.2 สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ที่นักประวัติศาสตร์ใช้มากที่สุด คือ โบราณสถานและโบราณวัตถุ ทั้งนี้เป็นเพราะสารนิเทศเหล่านี้มักจะช่วยกำหนดอายุของเมือง หรือ อารยธรรมที่ไม่มีหลักฐานอย่างอื่นบอกไว้ ช่วยให้เห็นความสำคัญต่าง ๆ ในอดีต โดยเฉพาะความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมซึ่งมีต่อกัน เป็นการเติมข้อมูลที่ขาดหายไปในการหลักฐานประเภทอื่น และยังช่วยให้ความรู้ในด้านความเชื่อถือต่าง ๆ ของสังคมในอดีตได้อย่างดีอีกด้วย

3.3 วิธีการเข้าถึงสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่นักประวัติศาสตร์ใช้มากที่สุดคือการสอบถามจากผู้รู้ สาเหตุอาจเป็นเพราะว่า นักประวัติศาสตร์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญประวัติศาสตร์สุโขทัยมีอยู่จำนวนไม่มากนัก จึงสามารถพบปะ สนทนา สอบถามและแลกเปลี่ยนความรู้กันได้รวมทั้งยังสามารถทราบได้ว่าบุคคลใดมีความถนัด หรือมีความรู้ ความสามารถในเรื่องใดและในปัจจุบันนี้กำลังสนใจศึกษาค้นคว้าในเรื่องใด (พิเศษ เจียจันทร์พงษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กองโบราณคดี กรมศิลปากร เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2534.)

4. ปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย

4.1 ปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่เป็นลายลักษณ์อักษร ที่นักประวัติศาสตร์พบมากที่สุด คือ การลบเลือน แตกหักของจารึก ทำให้ข้อมูลไม่สมบูรณ์ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่านักประวัติศาสตร์ได้ให้ความสำคัญกับใช้จารึกประกอบการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยมาก แต่จารึกที่หลงเหลืออยู่บางที่ไม่สมบูรณ์เพียงพอ เพราะจารึกสามารถเกิดการเสื่อมโทรมเสียหายด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น การผุกร่อนตามกาลเวลา ภัยธรรมชาติ การเคลื่อนย้ายจารึกบ่อยครั้ง และการทำสำเนาจารึก (เกษม มีเต็ม. 2530 : 10) ถ้าหากว่ามีจารึกที่สมบูรณ์ดี ไม่แตกหักหรือลบเลือน ก็อาจทำให้ได้ข้อมูลที่สำคัญเพิ่มอีกมาก

4.2 ปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ที่นัก

ประวัติศาสตร์พบมากที่สุด คือ ความบกพร่องในการบูรณปฏิสังขรณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโบราณสถานบางแห่งเมื่อได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์แล้วกลับกลายเป็นการสร้างขึ้นใหม่ ขาดลักษณะของสภาพดั้งเดิม ซึ่งเป็นสิ่งที่มีค่ามีค่าต่อการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาทางประวัติศาสตร์ศิลปะและโบราณคดี

4.3 ปัญหาในการเข้าถึงสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่นักประวัติศาสตร์พบมากที่สุด คือ ความไม่สะดวกในการใช้สารนิเทศจากกฎระเบียบหน่วยงาน สาเหตุอาจเกิดจากหน่วยงานนั้น ซึ่งเป็นแหล่งบริการสารนิเทศด้วยต้องสงวนรักษาและอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมอันเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของบรรพชน จึงต้องมีกฎระเบียบหลายประการในการให้บริการสารนิเทศ ซึ่งก่อให้เกิดความยุ่งยากต่อผู้ใช้ เช่น ต้องทำหนังสือแจ้งความจำนงค์ขออนุญาตใช้บริการจากหน่วยงาน ต้องมีหลักฐานประกอบการขออนุญาต ประชาชนทั่วไปต้องมีบัตรประชาชน และเขียนประวัติส่วนตัวประกอบ ข้าราชการต้องมีหนังสือรับรองจากเจ้าสังกัดระดับอธิบดี (กองแก้ว วีระประจักษ์. 2533 : 87) ซึ่งขั้นตอนในการดำเนินการขออนุญาตนี้ต้องใช้เวลานานพอสมควร นักประวัติศาสตร์ที่ต้องการใช้สารนิเทศอย่างรวดเร็วไม่สามารถทำได้ หรือบางท่านเพียงต้องการสำรวจข้อมูลต่าง ๆ เพื่อคัดเลือกเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ตนเองกำลังศึกษาเท่านั้นก็ไม่สามารถทำได้ (สินชัย กระบวนแสง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2534.)

5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อแหล่งบริการสารนิเทศในการให้บริการสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยจากนักประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่พอประมวลได้ว่า เป็นการเสนอแนะในเรื่องการเข้าถึงสารนิเทศ เช่น เห็นว่าควรปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับความเป็นจริงในการใช้สารนิเทศ ทั้งในด้านการบริการสิ่งพิมพ์ เวลาในการใช้สารนิเทศ เวลาในการให้บริการสารนิเทศ ระบบการจัดเก็บสารนิเทศ และค่าบริการต่าง ๆ เช่น การถ่ายเอกสาร

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการทําวิจัยเกี่ยวกับความต้องการสารนิเทศทางประวัติศาสตร์ไทยของนักประวัติศาสตร์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการดำเนินงานสารนิเทศประวัติศาสตร์ไทยให้ตรงกับการใช้และความต้องการของนักประวัติศาสตร์ตามความเป็นจริงเพิ่มมากขึ้น เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าในการศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์ไทยต่อไป
2. ควรมีการศึกษาประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัยของนักประวัติศาสตร์อีกหลายท่าน เช่น ม.ร.ว.ศุภวัฒน์ เกษมศรี ดำเนิน เลขากุล ทวี อมาตยกุล ชูศิริ จามรมานันธิ เอียวศรีวงศ์ วินัย พงษ์ศรีเพียร เพื่อใช้เป็นข้อมูลเพิ่มเติมในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยของนักประวัติศาสตร์

גדרה אדרה

บรรณานุกรม

ชจร สุขพานิช. "ข้อคิดเห็นและการวิจัยค้นคว้าทางประวัติศาสตร์," ประวัติศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 8(1) : 1 - 28 ; มกราคม -
เมษายน 2526.

คณะกรรมการศูนย์สนเทศเพื่อการวิจัยไทยคดีศึกษา. "แหล่งสนเทศในเขตกรุงเทพมหานคร,"

จุลสารไทยคดีศึกษา. 3(1) : 11 - 14 ; มีนาคม 2528.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2534.

_____. "ปรัชญาประวัติศาสตร์ไทย," ใน ปรัชญาประวัติศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3.

หน้า 205 - 215. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์,
2527.

_____. และสุชาติ สวัสดิ์ศรี. ประวัติศาสตร์และนักประวัติศาสตร์ไทย. กรุงเทพฯ :
สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2529.

ชูศิริ จามรมาน. ประวัติศาสตร์สุโขทัย. กรุงเทพฯ : ธีรพงษ์การพิมพ์, ม.ป.ป.

แถมสุข นุ่มนนท์. ประวัติศาสตร์ไทย. นครปฐม : ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2520.

_____. "การศึกษาประวัติศาสตร์ในประเทศไทย," ภาษาและหนังสือ. 22(1-2) :
7 - 37 ; เมษายน 2532 - มีนาคม 2533.

ธิดา สาระยา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2535.

_____ และ น.ณ ปากน้ำ. เมืองสุโขทัยนี้ดี. กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ, 2530.
; มกราคม 2508.

นคร พันธุ์รงค์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย

จ.เชียงใหม่ เมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2535.

_____ . ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 2528.

นิคม มุสิกคามะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ กรมศิลปากร

เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2534.

นิธิ เอียวศรีวงศ์. "ปัญหาและข้อคิดเห็นของผู้ใช้วรรณกรรมสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์,"

ใน รายงานการสัมมนาวิชาบรรณารักษศาสตร์ : การเรียนการสอนวรรณกรรมสังคม
ศาสตร์. หน้า 4 - 6. เชียงใหม่ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2528.

_____ และอาคม พัตริยะ. หลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ :

บรรณกิจ, 2525.

บวรเวท รุ่งรุจี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, หน่วยศิลปากรที่ 6

อ.เมือง จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2535.

_____ และคนอื่นๆ. การขุดค้นทางโบราณคดีในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย. กรุงเทพฯ :

กรมศิลปากร, 2531.

_____ . โครงการอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย รายงานสรุปผลการวิจัยการขุด

ค้นทางโบราณคดี ปีพุทธศักราช 2520-2525. กรุงเทพฯ : โครงการอุทยานประวัติ
ศาสตร์สุโขทัย : ม.ป.ป.

ปฏิพัฒน์ พุ่มพวงษ์แพทย์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานประวัติ

ศาสตร์พระนครศรีอยุธยา อ.เมือง จ.พระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ 19 มกราคม

พ.ศ. 2535.

ประยูร อุลุชาฎะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 17 ซอยสงวนสิน

ถ.รามคำแหง 24 เมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2535.

ประเสริฐ ณ นคร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะโบราณคดี

มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ เมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ.2535.

_____ . งานจารึกและประวัติศาสตร์ของ ประเสริฐ ณ นคร. นครปฐม : โรงพิมพ์
ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำแพงแสน ,
2534.

_____ . สารัตถคดี ประเสริฐ ณ นคร. กรุงเทพฯ : สมศักดิ์ วิราพร ผู้รวบรวม จัด
พิมพ์เนื่องในโอกาสที่ได้รับพระราชทานปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ , 2527.
พัฒนบริหารศาสตร์, สถาบัน. สรุปรายงานการสัมมนาเรื่องสารนิเทศทางสังคมศาสตร์ : ความ
ต้องการและแหล่งสารนิเทศ ระหว่างวันที่ 20-21 พฤศจิกายน 2529. กรุงเทพฯ :
สำนักบรรณสารการพัฒนา, 2529.

พิริยะ ไกรฤกษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ.2535.

_____ . จารึกพ่อขุนรามคำแหง การศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ศิลปะ. กรุงเทพฯ :
อมรินทร์การพิมพ์, 2532.

พิเศษ เจียจันทร์พงษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กองโบราณคดี
กรมศิลปากร เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ.2535.

มนวิภา เจียจันทร์พงษ์. "ดรรรชนีเอกสารประวัติศาสตร์สุโขทัย พุทธศตวรรษที่ 19 - 21,"
อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 6(1) : มกราคม 2529.

มนวิภา ไชยพันธุ์. เอกสารประวัติศาสตร์ไทย. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2515. อัดสำเนา.

มะลิ โคกลั่นเทียะ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่อุทยานประวัติศาสตร์
ศรีสัชนาลัย อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2535.

- แม่น้ำค ชาลิต. "ความหมายและคำที่เกี่ยวข้องกับสารนิเทศ" ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
สารนิเทศศาสตร์เบื้องต้น หน่วยที่ 1. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
 2532.
- วิเศษ วิเชียร. ประวัติศาสตร์คืออะไร. กรุงเทพฯ : ภาควิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- ศรีศักร วัลลิโภดม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะโบราณคดี
 มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2534.
- ศักดิ์ชัย สายสิงห์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ฝ่ายวิชาการ
 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2534.
- สินชัย กระบวนแสง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่คณะโบราณคดี
 มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2534.
- สืบแสง พรหมบุญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัยรังสิต
 ปทุมธานี เมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2535.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. สุโขทัยไม่ใช่ราชธานีแห่งแรกของไทย : ศิลปวัฒนธรรม จัดพิมพ์เนื่องใน
โอกาสฉลอง 700 ปีลายสือไทย พุทธศักราช 2526. กรุงเทพฯ : ศิลปวัฒนธรรม ,
 2526.
- สุภัทรดิศ ดิศกุล,ม.จ. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ศูนย์SPAFA
 ตึกยูเนสโก สุขุมวิท กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2535.
- เสกธีรณ ศุภโสภณ. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อาริรัตน์ วิชาช่าง เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 21
 วิทยาดิรั้งสิต 48 กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2535.
- เสรินทร์ จิรคุปต์. "การศึกษาและความเข้าใจประวัติศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย,"
มนุษยศาสตร์. 13(1-2) : 111 ; กรกฎาคม 2527 - มิถุนายน 2528.

Clyve Jone, Michel Chapman and Pamela Carr Wood, "The Characteristics of the Literature Used by Historians," Journal of Librarianship. 4 : 56 - 137 ; July, 1972.

Stieg, Margaret F. "The Information of Needs of Historians," College & Reserch Libraries. 42 : 549 - 559 ; November, 1981.

תוצאות

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

11 พฤศจิกายน 2534

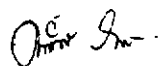
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เสนอรายชื่อนักประวัติศาสตร์
เรียน

ด้วยข้าพเจ้านางสาวอารีรัตน์ วิชาช่าง วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขณะนี้กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัยของนักประวัติศาสตร์ โดยพิจารณาจากการบริการสารนิเทศ " จุดมุ่งหมายของการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อศึกษาสาเหตุที่นักประวัติศาสตร์สนใจศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัย แหล่งสารนิเทศที่นักประวัติศาสตร์ใช้ ในการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนการใช้และปัญหาในการใช้บริการสารนิเทศทางประวัติศาสตร์สุโขทัยของนักประวัติศาสตร์

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ หรือมีผลงานทางวิชาการ ด้านประวัติศาสตร์สุโขทัย ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเสนอรายชื่อนักประวัติศาสตร์ ที่ท่านพิจารณาว่าเป็นบุคคลที่ทรงคุณวุฒิและมีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัย จำนวน 20 ท่าน จากรายชื่อนักประวัติศาสตร์ที่แนบมาพร้อมนี้ โปรดกรุณาส่งคำตอบกลับคืนผู้วิจัยภายใน วันที่ 22 พฤศจิกายน 2534

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอารีรัตน์ วิชาช่าง)

รายชื่อนักประวัติศาสตร์

คำชี้แจง โปรดพิจารณารายชื่อนักประวัติศาสตร์ต่อไปนี้ และกาเครื่องหมาย ลงใน ()
หน้ารายชื่อตามที่ท่านพิจารณาว่าเป็นบุคคลที่ทรงคุณวุฒิและมีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัย
จำนวน 20 รายชื่อ

- () 1. เฉลิม พงษ์อาจารย์
 - () 2. ชัญญ วงษ์วิภาค
 - () 3. ดร. ช่างวิทย์ เกษตรศิริ
 - () 4. ชูสิริ จามรมาน
 - () 5. แรงค์ น่วงนิศ
 - () 6. ตริ อมาตยกุล
 - () 7. ถนอม อานามวัฒน์
 - () 8. ดร. ธิดา สาระยา
 - () 9. ประยูร อุลุชาฎะ
 - () 10. นคร พันธุ์รงค์
 - () 11. นิคม มุสิกคามะ
 - () 12. ดร. นิธิ เอียวศรีวงศ์
 - () 13. บวรเวท รุ่งรุจี
 - () 14. ปฏิพัฒน์ พุ่มพวงแพทย
 - () 15. ดร. ประจักษ์ สายแสง
 - () 16. ดร. ประเสริฐ ณ นคร
 - () 17. ดร. พิริยะ ไกรฤกษ์
 - () 18. พิเศษ เจียจันทร์พงษ์
 - () 19. ภาวดี มหาจันทร์
 - () 20. มะลิ โคกสันเทียะ
 - () 21. ล้อม เฟื่องแก้ว
 - () 22. ศรัศกร วลลิโกดม
 - () 23. ศักดิ์ชัย สายสิงห์
 - () 24. สนั่น เมืองวงศ์
 - () 25. ดร. สันติ เล็กสุขุม
 - () 26. สิ้นชัย กระบวนแสง
 - () 27. ดร. สิบแสง พรหมบุญ
 - () 28. สัจจิตต์ วงษ์เทศ
 - () 29. ม.จ. สุกัทรติศ ดิศกุล
 - () 30. เสกสรรค์ ศุภโสมภณ
- อื่น ๆ โปรดระบุ

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาสละเวลา

ครูฯ

ที่ ทม 1007/2485

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 พฤศจิกายน 2534

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวอารีรัตน์ วิชาช่าง เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอก
บรรณารักษศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสวดกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัยของนักประวัติศาสตร์ โดยพิจารณาจากการบริการ
สนเทศ

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ.วิชัย ทับเที่ยง

ประธาน

ผศ.บุญสม ก้านสังวร

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ ในระหว่างเดือนธันวาคม 2534 -
มกราคม 2535 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์สุโขทัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชันญ์ วงษ์วิภาค

วุฒิการศึกษา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (มนุษยวิทยา)
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน	ภาควิชามนุษยวิทยา คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ

ดร.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ

วุฒิการศึกษา	ดุษฎีบัณฑิต (ประวัติศาสตร์)
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	คณบดี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
สถานที่ทำงาน	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.ธิดา สาระยา

วุฒิการศึกษา	ดุษฎีบัณฑิต (ประวัติศาสตร์)
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	รองศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน	ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์ประยูร อุลุชาฎะ

วุฒิการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (จิตรกรรม)
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	นักเขียน ที่ปรึกษาเมืองโบราณ
สถานที่ทำงาน	17 ซอยสงวนสิน ถนนรามคำแหง 24 กรุงเทพฯ

รองศาสตราจารย์นคร พันธุ์รงค์

วุฒิการศึกษา	การศึกษามหาบัณฑิต (ประวัติศาสตร์)
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	อาจารย์ 3 ระดับ 9
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่

อาจารย์นิคม มุสิกคามะ

วุฒิการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (โบราณคดี)
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	รองอธิบดี กรมศิลปากร
สถานที่ทำงาน	กรมศิลปากร

คุณบรรพต รุ่งรังจี

วุฒิการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (โบราณคดี)
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	หัวหน้าหน่วยศิลปากรที่ 6
สถานที่ทำงาน	สำนักงานหน่วยศิลปากรที่ 6 อำเภอนิคมาย จังหวัดนครราชสีมา 30110

คุณปณิสนัน พุ่มพวงษ์แพทย

วุฒิการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (โบราณคดี)
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	หัวหน้าอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา
สถานที่ทำงาน	อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา อำเภอเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ณ นคร

วุฒิการศึกษา	ดุษฎีบัณฑิต (สถิติ)
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	อาจารย์พิเศษประจำคณะโบราณคดี
สถานที่ทำงาน	คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ

รองศาสตราจารย์ ดร.พิริยะ ไกรฤกษ์

วุฒิการศึกษา	ดุษฎีบัณฑิต (ประวัติศาสตร์ศิลปะ)
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	รองศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน	ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อาจารย์พิเศษ เจียจันทร์พงษ์

วุฒิการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (โบราณคดี)
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ผู้เชี่ยวชาญด้านโบราณคดี
สถานที่ทำงาน	กองโบราณคดี กรมศิลปากร

อาจารย์มะลิ โคกลั่นเที่ยง

วุฒิการศึกษา	ประกาศนียบัตรช่างตรี กรมศิลปากร
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ผู้เชี่ยวชาญโบราณคดี (อาจารย์พิเศษคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร)
สถานที่ทำงาน	อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย

รองศาสตราจารย์ ศรีศักร วัลลิโภดม

วุฒิการศึกษา	MA. (มานุษยวิทยา)
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	รองศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน	ภาควิชามานุษยวิทยา คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ

คุณศักดิ์ชัย สายสิงห์

วุฒิการศึกษา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ประวัติศาสตร์ศิลปะ)
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ภัณฑารักษ์ (อาจารย์พิเศษคณะโบราณคดี)
สถานที่ทำงาน	ฝ่ายวิชาการ กองพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ เล็กสุขุม

วุฒิการศึกษา	ดุษฎีบัณฑิต (ประวัติศาสตร์ศิลปะ)
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	รองศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน	ภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สินชัย กระบวนแสง

วุฒิการศึกษา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (โบราณคดีสมัยประวัติศาสตร์)
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	หัวหน้าภาควิชาโบราณคดี
สถานที่ทำงาน	ภาควิชาโบราณคดี คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ

รองศาสตราจารย์ ดร.สืบแสง พรหมบุญ

วุฒิการศึกษา ดุษฎีบัณฑิต (ประวัติศาสตร์)
 ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยรังสิต
 สถานที่ทำงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรังสิต เมืองเอก ปทุมธานี

คุณสุจิตต์ วงษ์เทศ

วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต (โบราณคดี)
 ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน บรรณาธิการ วารสารศิลปวัฒนธรรม
 สถานที่ทำงาน 8/24-25 ซ.บ้านช่างหล่อ ถ.พราหมณ์ แขวงบ้านช่างหล่อ
 เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700

ศาสตราจารย์ หม่อมเจ้าสุภัทรดิศ ดิศกุล

วุฒิการศึกษา MA. (ประวัติศาสตร์ศิลปะ)
 ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ผู้อำนวยการองค์การศูนย์ส่วนภูมิภาคว่าด้วยโบราณคดีและจิตรศิลป์
 (SPAFA : Seameo Project in Archaeology Fine Arts)
 สถานที่ทำงาน SPAFA ชั้น 5 ตึกยูเนสโก 920 ถนนสุขุมวิท กรุงเทพฯ 10110

อาจารย์เสกสรรค์ ศุภโสมณ

วุฒิการศึกษา พม. (พิเศษมัธยม)
 ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน อาจารย์ประจำโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย ถนนพญาไท กรุงเทพฯ

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางประวัติศาสตร์สุโขทัย

ตอนที่ 1

สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ

วุฒิการศึกษา

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

สถานที่ทำงาน

ที่อยู่ปัจจุบัน

(สัมภาษณ์วันที่ เดือน พ.ศ.

เวลา.....น. สถานที่

ตอนที่ 2

สาเหตุที่มีความสนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย

- 1. เห็นว่าประวัติศาสตร์สุโขทัยมีความสำคัญมากต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ไทย
- 2. มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ให้ศึกษาหลายรูปแบบ
- 3. มีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย
- 4. ต้องการแก้ปัญหาที่มีความสงสัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย
- 5. สุโขทัยเป็นราชธานีแห่งแรกของไทย ที่มีหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร
- 6. ต้องการสืบหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย
- 7. ได้รับแรงบันดาลใจจากการอ่านเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย
- 8. เห็นว่ามีผู้ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัยอยู่น้อย
- 9. มีวิธีการศึกษาค้นคว้าที่น่าสนใจและท้าทายความสามารถ เช่น
ต้องศึกษาจากศิลาจารึก
- ... 10. อื่น ๆ โปรดระบุ

.....

.....

ตอนที่ 3 แหล่งสารนิเทศที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

(แหล่งสารนิเทศ หมายถึง แหล่งที่จัดเก็บ รวบรวม เผยแพร่และบริการสารนิเทศประวัติศาสตร์สู่สังคม)

1. เมื่อท่านต้องการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สู่สังคม ท่านได้ไปใช้แหล่งสารนิเทศแห่งใดบ้าง

- ...1.1. หอสมุดแห่งชาติ
- ...1.2. หอจดหมายเหตุแห่งชาติ
- ...1.3. หอสมุดตำราโบราณสถาน
- ...1.4. ศูนย์ราธิปไตยเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์
- ...1.5. หอสมุดสยามสมาคม
- ...1.6. ศูนย์สนเทศเพื่อการวิจัยไทยคดีศึกษา สถาบันไทยคดีศึกษา
- ...1.7. ศูนย์สู่สังคมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก
- ...1.8. สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ...1.9. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร
- ...1.10 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ รามคำแหง
- ...1.11 หอสมุดคณะในมหาวิทยาลัยที่ท่านทำงานอยู่
- ...1.12 หอสมุดมหาวิทยาลัยที่ท่านทำงานอยู่
- ...1.13 อื่น ๆ โปรดระบุ.....

2. สาเหตุที่ท่านไปใช้แหล่งสารนิเทศดังกล่าว

- ...2.1. มีสารนิเทศประวัติศาสตร์สู่สังคมอยู่มาก
- ...2.2. มีสารนิเทศประวัติศาสตร์ที่ตรงกับความสนใจ
- ...2.3. การคมนาคมสะดวก
- ...2.4. มีการบริการดี
- ...2.5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 4 การใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สู่สังคม

(การใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สู่สังคม หมายถึง การใช้ประโยชน์จากข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ความคิดที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์สู่สังคม)

รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สู่สังคม					
ที่เป็นลายลักษณ์อักษร.....					
1.1 จารึก.....					
1.2 ตำรา.....					
1.3 พงศาวดาร.....					
1.4 จดหมายเหตุ.....					
1.5 งานนิพนธ์ทางประวัติศาสตร์.....					
1.6 บทความในวารสาร.....					
1.7 รายงาน.....					
1.8 วิทยานิพนธ์.....					
1.9 รายงานการวิจัย.....					
1.10 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
2. การใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สู่สังคม					
ที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร					
2.1 โบราณสถาน.....					
2.2 โบราณวัตถุ.....					
2.3 จิตรกรรม.....					
2.4 สถาปัตยกรรม.....					
2.5 ประติมากรรม.....					
2.6 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					

รายการ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
3. จากข้อ 1 วิธีที่ก่นใช้ในการเข้าถึง สารนิเทศประวัติศาสตร์สุขภาพ (การเข้าถึง หมายถึง วิธีการที่ช่วยใน การค้นหาสารนิเทศที่ต้องการ)			.		
3.1 ใช้บัตรรายการ.....					
3.2 ใช้ดัชนี.....					
3.3 ใช้สารสังเขป.....					
3.4 ใช้หนังสือบรรณานุกรม					
3.4.1 ใช้บรรณานุกรมถ่ายบทความหรือหนังสือ.....					
3.4.2 ดูจากรายชื่อหนังสือและเอกสารที่ แหล่งสารนิเทศจัดพิมพ์เผยแพร่.....					
3.4.3 ดูจากรายชื่อหนังสือใหม่.....					
3.5 ได้รับความช่วยเหลือจากบรรณารักษ์.....					
3.6 ได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น.....					
3.7 เดินตามชั้นหรือตู้ที่เก็บสารนิเทศด้วยตนเอง.....					
3.8 ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด.....					
3.9 ค้นหาฐานข้อมูล.....					
3.10 สอบถามจากผู้รู้.....					
3.11 ฟังคำบรรยายจากผู้รู้.....					
3.12 เข้าร่วมสัมมนา.....					
3.13 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					

ตอนที่ 5 ปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย

(ปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย หมายถึง ข้อขัดข้อง หรือสิ่งที่ไม่ได้รับความสะดวก ในการค้นหาสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย)

รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่เป็นลายลักษณ์อักษร.....					
1.1 การลบเลือน ชำรุด แตกหักของจารึกทำให้ข้อมูลไม่สมบูรณ์.....					
1.2 การใช้ภาษาโบราณยากต่อการตีความ.....					
1.3 สารนิเทศมีอยู่น้อย.....					
1.4 ไม่มีรูปเดิม หรือต้นฉบับเดิมเหลืออยู่.....					
1.5 ความผิดพลาดของข้อมูลที่เกิดจากการคัดลอกหรือรวบรวมใหม่.....					
1.6 ข้อมูลแตกแยกออกเป็นหลายทรรคนะ.....					
1.7 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
2. ปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร.....					
2.1 การชำรุดแตกหัก.....					
2.2 ความบกพร่องในการบูรณะปฏิสังขรณ์.....					
2.3 การเคลื่อนย้ายทำให้ไม่มีร่องรอยที่จะสามารถระบุแหล่งกำเนิดได้.....					
2.4 ความคลาดเคลื่อน หรือบกพร่องจากการชุดค้นทางโบราณคดี.....					

รายการ	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
2.5 สารนิเทศมีความบกพร่องในตัวเอง เช่น การไม่ระบุศักราชทำให้ไม่สามารถกำหนดอายุได้.....					
2.6 เป็นสมบัติส่วนบุคคลไม่สามารถนำไปใช้ได้.....					
2.7 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
3. ปัญหาในการเข้าถึงสารนิเทศประวัติศาสตร์สุขภาพ					
3.1 สารนิเทศอยู่ไกลยากต่อการเข้าถึง.....					
3.2 ไม่ทราบว่ามีการมีสารนิเทศที่ต้องการอยู่ที่แหล่งใด.....					
3.3 การขาดความรู้ในการใช้เครื่องมือที่ช่วย ในการเข้าถึงสารนิเทศ.....					
3.4 รูปแบบสารนิเทศไม่สอดคล้องกับ ความต้องการของตนเอง.....					
3.5 ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากบรรณารักษ์.....					
3.6 ความไม่สะดวกในการใช้สารนิเทศ จากกฎระเบียบของหน่วยงาน.....					
3.7 ระบบการจัดเก็บสารนิเทศในหน่วยงาน ต่าง ๆ ไม่สะดวกต่อการใช้.....					
3.8 ไม่มีเครื่องมือช่วยค้นหาให้รู้ว่ามีสารนิเทศ อยู่แห่งใดบ้าง.....					
3.9 ช่วงเวลาในการบริการของหน่วยงาน ไม่สะดวกต่อการเข้าใช้.....					
3.10 อื่น ๆ โปรดระบุ.....					

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะต่อแหล่งสรรหาเทคโนโลยีในการให้บริการสารสนเทศประวัติศาสตร์สู่ไทย

[illegible]

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวอารีรัตน์
เกิดวันที่ 4 สิงหาคม
สถานที่เกิด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน
หน้าที่การงานปัจจุบัน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน

ชื่อสกุล วิชาช่าง
พุทธศักราช 2506
อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี
บ้านเลขที่ 49 หมู่ 12 อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี 18130
-
-

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2520

มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์

อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

พ.ศ.2522

มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย กรุงเทพฯ

พ.ศ.2526

ศษ.บ. (วิชาเอกประวัติศาสตร์) คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
จังหวัดนครปฐม

พ.ศ.2534

กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์) มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์สุขภาพของนักประวัติศาสตร์

โดยพิจารณาจากการบริการสาธารณสุข

บทคัดย่อ

ของ

อารัตน์ วิชาช่าง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์

มีนาคม 2535

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์สุโขทัยของนักประวัติศาสตร์ โดยศึกษาเฉพาะสาเหตุที่นักประวัติศาสตร์สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย แหล่งสารนิเทศที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า การใช้และปัญหาในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์สุโขทัยจำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ผลการศึกษาพบว่า

1. สาเหตุโดยส่วนรวม ที่นักประวัติศาสตร์สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย เพราะต้องการสืบหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย เห็นว่ามีหลักฐานทางประวัติศาสตร์สุโขทัยให้ศึกษาหลายรูปแบบและต้องการแก้ปัญหาที่มีความสงสัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สุโขทัย

2. นักประวัติศาสตร์ใช้หอสมุดแห่งชาติ และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร เป็นแหล่งสารนิเทศในการศึกษาค้นคว้ามากที่สุด โดยมีสาเหตุที่ไปใช้เพราะมีสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยอยู่มากและตรงกับความสนใจ

3. สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่นักประวัติศาสตร์ใช้มากที่สุด คือ จารึก รองลงมา คือ รายงานการค้นคว้าทางโบราณคดี ใช้ระดับปานกลางคือ ตำรา นวนิยาย และจดหมายเหตุ สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรที่นักประวัติศาสตร์ใช้มากที่สุด คือ โบราณสถานและโบราณวัตถุ สำหรับการเข้าถึงสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัย นักประวัติศาสตร์ใช้วิธีการสอบถามจากผู้รู้ มากที่สุด วิธีการที่ใช้น้อยที่สุด คือ ค้นจากฐานข้อมูล

4. ปัญหาที่นักประวัติศาสตร์ประสบมากที่สุดในการใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่เป็นลายลักษณ์อักษร คือ การลบเลือน แตกหัก ชำรุดของสารนิเทศประเภทจารึก ทำให้ข้อมูลไม่สมบูรณ์ การใช้สารนิเทศประวัติศาสตร์ไทยที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ประสบมากที่สุดก็คือ การชำรุด แตกหักของโบราณสถาน โบราณวัตถุ ปัญหาในการเข้าถึงสารนิเทศประวัติศาสตร์สุโขทัยที่ประสบมากที่สุด คือ ความไม่สะดวกในการใช้สารนิเทศ จากกฎระเบียบของหน่วยงาน

A STUDY OF IMPORTANT POINTS RELATED TO SUKHOTHAI HISTORY
: AN ASPECT OF INFORMATION SERVICES

AN ABSTRACT

BY

AREERAT VICHACHANG

Present in partial fulfillment of the requirement for
the Master of Education degree in Library Science
at Srinakarinwirot University

March 1992

This research aims to study the important points related to Sukhothai history especially on the reasons of historians are interested in Sukhothai research studies, information resources they use, information used and problems in Sukhothai research studies

Sample group used in this study are 20 history experts, Research tools are structured interviews and analytical statistics used is percentage

Research findings are as follow

1. As to the reasons of why historians are interested in Sukhothai research studies, the responses were that they want to find out facts concerning Sukhothai there are several forms Sukhothai historical chronology and they also want to solve some problems and doubts about this historical period.

2. Most historians use the National Library and National Museum as their information resources for the reason that there is much information on Sukhothai studies that serve their need.

3. The information historians used most are manuscripts and archeological research' relatively. The ones they used in the middle level are annals, chronicles and archives. Non-print historical information they use most are ancient ruins and antiquities. For information access to Sukhothai historical research, the most method used by the historians is interviewing while the least method is data base searching.

4. Problems historians came across most in using written form of Sukhothai information are blurred or broken manuscripts that caused the information incomplete. For those non-print information, problems facing are also the ruined and incomplete ancient buildings and antiquities. Problems concerning information access that historians met most are the inconvenience in using, resulting from organizational rules and regulations.